

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Администрация на Министерския съвет

ТЕХНИЧЕСКО ЗАДАНИЕ

за

„Изработване, тестване и
внедряване на Портал за
отворени данни и на
Платформа за достъп до
обществена информация“

СЪДЪРЖАНИЕ

1	РЕЧНИК НА ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИИ И СЪКРАЩЕНИЯ	5
1.1	ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	5
1.2	ТЕХНОЛОГИЧНИ ДЕФИНИЦИИ	5
2	ВЪВЕДЕНИЕ	8
2.1	ЦЕЛ НА ДОКУМЕНТА.....	8
2.2	ЗА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ.....	8
2.3	ЗА ПРОЕКТА (ЦЕЛИ, ОБХВАТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ).....	8
2.3.1	Общо описание.....	8
2.3.2	Цели на проекта.....	10
2.3.3	Целеви групи	10
2.3.4	Дейности и обхват на проекта.....	10
2.3.4	Нормативна рамка	11
2.3.6	Очаквани резултати от изпълнение на проекта	11
3	ОБЕКТ И ПРЕДМЕТ НА ПОРЪЧКАТА, КРИТЕРИЙ ЗА ВЪЗЛАГАНЕ.....	12
3.1	ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ПРЕДМЕТА НА ОБЩЕСТВЕНАТА ПОРЪЧКА.....	12
3.2	ПЕРИОД НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОРЪЧКАТА.....	13
3.3	ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ	13
4	ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 1: „ИЗГРАЖДАНЕ НА ПОРТАЛ ЗА ОТВОРЕНИ ДАННИ, РАЗРАБОТВАНЕ НА ИНСТРУМЕНТ ЗА АВТОМАТИЗИРАНО ВЪВЕЖДАНЕ НА ДАННИ НА ПОРТАЛА И ПРОВЕЖДАНЕ НА СВЪРЗАНО ОБУЧЕНИЕ“.....	16
4.1	ДЕЙНОСТИ ПО ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 1	16
4.1.1	Дейност 1 - Разработване, тестване и внедряване на Портал за отворени данни	16
4.1.1.1	Функционални изисквания.....	17
4.1.1.2	Основни функционалности	18
4.1.1.2.1	Публикуване на набори от данни.....	18
4.1.1.2.2	Преобразуване на данни в отворен формат	24
4.1.1.2.3	Свързване на данни.....	24
4.1.1.2.4	Извличане и представяне на данни от множество източници -	25
4.1.1.2.5	Търсене на набори от данни	25
4.1.1.2.6	Сравняване на данни.....	26
4.1.1.2.7	Визуализиране на набори от данни	26
4.1.1.2.8	Общество и социално взаимодействие	27
4.1.1.2.9	Съхранение и история на данни.....	27
4.1.1.2.10	Регистрация на администратори и граждани и управление на профили	28
4.1.1.2.11	Заявяване на данни	29
4.1.1.2.12	Статистика и анализ за дейността на портала	29
4.1.1.2.13	Приложения (API) и допълнителни функционалности	29
4.1.1.3	Нефункционални изисквания	29

4.1.1.3.1	Авторски права и изходен код.....	30
4.1.1.3.2	Системна и приложна архитектура	32
4.1.1.3.3	Информационна сигурност	33
4.1.1.3.4	Използваемост	34
4.1.1.3.5	Системен журнал	36
4.1.2	<i>Дейност 2 - Разработване, тестване и внедряване на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от общественния сектор на Портала за отворени данни</i>	<i>36</i>
4.1.2.1	Функционални изисквания.....	36
4.1.2.2	Основни функционалности	38
4.1.2.2.1	Настройване на инструмента за автоматизирано публикуване на данни	38
4.1.2.2.2	Самообновяване и наблюдение на „поведението“ на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни	39
4.1.2.2.3	Изчистване на лични данни.	39
4.1.2.3	Нефункционални изисквания	39
4.1.2.3.1	Авторски права и изходен код.....	40
4.1.2.3.2	Софтуерна архитектура	41
4.1.2.3.3	Информационна сигурност	41
4.1.2.3.4	Използваемост	42
4.1.2.3.5	Системен журнал	44
4.2	МЕТОДОЛОГИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	44
4.2.1	Управление на обособената позиция	44
4.2.2	Управление на риска.....	48
4.2.3	Етапи на изпълнение на обособената позиция	49
4.2.3.1	Анализ на данните и изискванията	49
4.2.3.2	Изготвяне на системен проект	50
4.2.3.3	Разработване на софтуерното решение.....	51
4.2.3.4	Тестване	53
4.2.3.5	Внедряване.....	54
4.2.3.6	Обучение	55
4.3	ОТСТРАНЯВАНЕ НА ГРЕШКИ	56
4.4	СРОКОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ И ОТЧЕТНИ ПРОДУКТИ	57
4.5	ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ТЕХНИЧЕСКОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ НА УЧАСТНИЦИТЕ	60
4.6	ДРУГИ ИЗИСКВАНИЯ НА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ	61
5	ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 2: „РАЗРАБОТВАНЕ, ТЕСТВАНЕ И ВНЕДРЯВАНЕ НА ПЛАТФОРМА ЗА ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА СВЪРЗАНО ОБУЧЕНИЕ“	62
5.1	ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА.....	62
5.1.1	Основни функционалности	63
5.1.1.1	Публикуване и управление на набори от данни	66
5.1.1.1.1	Типове потребители	66
5.1.1.2	Валидация за допустими формати	67
5.1.1.3	Търсене на набори от данни	67
5.1.1.4	Съхранение и история на данни	68
5.1.1.5	Социално взаимодействие.....	68

5.1.1.6	Регистрация и управление на администратори и потребители	68
5.1.1.6.1	Публичен модул.....	69
5.1.1.6.2	Административен модул.....	72
5.1.1.7	Приложения и допълнителни функционалности	75
5.1.1.7.1	Динамичен интерфейс	75
5.1.1.7.2	Достъп през приложен програмен интерфейс (API)	76
5.1.2	<i>Функционални изисквания</i>	76
5.1.2.1	Инсталация и администриране.....	76
5.1.2.2	Електронна идентификация и регистрация на потребителите	76
5.1.2.3	Интеграция с външни информационни системи.....	77
5.1.2.4	Интеграционен слой	77
5.1.2.5	Технически изисквания към интерфейсите	79
5.1.2.6	Отворени данни	79
5.1.2.7	Формиране на изгледи.....	80
5.1.3	<i>Нефункционални изисквания</i>	80
5.1.3.1	Авторски права и изходен код.....	80
5.1.3.2	Повторно използване (преизползване) на ресурси и готови разработки	81
5.1.3.3	Системна и приложна архитектура.....	81
5.1.3.4	Процес на разработка, тестване и разгръщане	84
5.1.3.5	Бързодействие и мащабируемост	84
5.1.3.6	Информационна сигурност и интегритет на данните	85
5.1.3.7	Използваемост	86
5.1.3.8	Системен журнал	91
5.2	Методология за управление на дейността и докладване на изпълнението	91
5.2.1	<i>Управление на обособена позиция 2</i>	91
5.2.2	<i>Управление на риска</i>	95
5.2.3	<i>Етапи на изпълнение на обособена позиция 2</i>	95
5.2.3.1	Анализ на данните и изискванията	96
5.2.3.2	Изготвяне на системен проект.....	97
5.2.3.3	Разработване на софтуерното решение.....	98
5.2.3.4	Тестване	98
5.2.3.5	Внедряване.....	99
5.2.3.6	Обучение	100
5.2.3.7	Отстраняване на грешки.....	101
5.3	Срок за изпълнение. Резултати от изпълнението на дейността и отчетни продукти	102
5.4	Изисквания към съдържанието на техническото предложение на участниците	104
5.5	Други изисквания на Възложителя	105

1 РЕЧНИК НА ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИИ И СЪКРАЩЕНИЯ

1.1 Използвани съкращения

Акроним	Описание
АИС	Автоматизирана информационна система
АМС	Администрация на Министерския съвет
АОП	Агенция по обществени поръчки
ДАЕУ	Държавна агенция "Електронно управление"
ДХЧО	Държавен хибриден частен облак
ЗДОИ	Закон за достъп до обществена информация
ЗЕДЕП	Закон за електронния документ и електронния подпис
ЗЕУ	Закон за електронното управление
ИТ	Информационни технологии
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
SDK	Software development kit
API	Application programming interface/Приложно програмен интерфейс

Таблица 1 Използвани съкращения

1.2 Технологични дефиниции

Термин	Описание
Виртуална комуникационна инфраструктура	Инфраструктура, която на база съществуваща физическа свързаност, предоставена от ДАЕУ, предоставя възможност за изграждане на отделни и защитени виртуални мрежи за всяка една от структурите в сектора, при гарантиране на сигурен и защитен обмен на информация в тях.
Държавен хибриден частен облак	Централизирана на ниво държава информационна инфраструктура (сървъри, средства за съхранение на информация, комуникационно оборудване, съпътстващо оборудване, разпределени в няколко локации, в помещения отговарящи на критериите за изграждане на защитени центрове за данни), която предоставя физически и виртуални ресурси за ползване и администриране от секторите и структурите, които имат достъп до тях, в зависимост от нуждите им, при гарантиране на високо ниво на сигурност, надеждност, изолация на отделните ползватели и невъзможност от намеса в работоспособността на информационните им системи или неоторизиран достъп до информационните им ресурси. Изолацията

	на ресурсите и мрежите на отделните секторни ползватели (е-Общини, е-Правосъдие, е-Здравеопазване, е-Полиция) се гарантира с подходящи мерки на логическо ниво (формиране на отделни клъстери, виртуални информационни центрове и мрежи) и физическо ниво (клетки и шкафове с контрол на достъпа).
Машинночетим формат	Формат на данни, който е структуриран по начин, по който, без да се преобразува в друг формат, позволява софтуерни приложения да идентифицират, разпознават и извличат специфични данни, включително отделни факти и тяхната вътрешна структура.
Метаданни	Данни, описващи структурата на информацията, предмет на повторно използване.
Набор от данни	Съвкупност от информация, която е съставена от различни елементи, но може да бъде обработвана като една единица от компютър. Най-често наборът от данни съответства на съдържанието на една таблица, на база данни или на една матрица на статистически данни, където всяка колона от таблицата представлява определена променлива, а всеки ред съответства на определена част от въпросния набор от данни. Наборите от данни могат да съдържат неограничен брой файлове с еднаква структура.
Отворен формат	Означава формат на данни, който не налага употребата на специфична платформа или специфичен софтуер за повторната употреба на съдържанието и е предоставен на обществеността без ограничения, които биха възпрепятствали повторното използване на информация. Отворени формати са например: CSV, JSON, KML, RDF, WMS, XML.
Официален отворен стандарт	Стандарт, който е установен в писмена форма и описва спецификациите за изискванията как да се осигури софтуерна оперативна съвместимост.
Платформа за достъп до обществена информация	Единна, централна, публична уеб базирана информационна система, която осигурява заявяване на достъп и публикуване на обществена информация.
Портал за отворени данни	Единна, централна, публична уеб базирана информационна система, която осигурява публикуването и управлението на информация за повторно използване в отворен, машинночетим формат заедно със съответните метаданни. Порталът е изграден по начин, който позволява цялостното извличане на публикуваната информация или части от нея.

Система за контрол на версиите	<p>Технология, с която се създава специално място, наречено “хранилище”, където е възможно да се следят и описват промените по дадено съдържание (текст, програмен код, двоични файлове). Една система за контрол на версиите трябва да може:</p> <ul style="list-style-type: none">• Да съхранява пълна история кой, какво и кога е променил по съдържанието в хранилището, както и защо се прави промяната;• Да позволява преглеждане разликите между всеки две съхранени версии в хранилището;• Да позволява при необходимост съдържанието в хранилището да може да се върне към предишна съхранена версия;• Да позволява наличието на множество копия на хранилището и синхронизация между тях. <p>Цялата информация, налична в системата за контрол на версиите за главното копие на хранилището, прието за оригинален и централен източник на съдържанието, трябва да може да бъде достъпна публично, онлайн, в реално време.</p>
Софтуер с отворен код	<p>Компютърна програма, която се разпространява при условия, които осигуряват безплатен достъп до програмния код и позволяват:</p> <p>Използването на програмата и производните на нея компютърни програми, без ограничения в целта;</p> <p>Промени в програмния код и адаптирането на компютърната програма за нуждите на нейните ползватели;</p> <p>Разпространението на производните компютърни програми, при същите условия.</p> <p>Списък на стандартни лицензионни споразумения, които предоставят тези възможности, може да бъде намерен в подзаконовата нормативна уредба към Закона за електронно управление или на: http://opensource.org/licenses.</p>

Таблица 2 Технологични дефиниции

2 ВЪВЕДЕНИЕ

2.1 Цел на документа

Целта на настоящия документ е да опише изискванията, на които да съответства изпълнението на предмета на обществената поръчка с наименование: **„Изработване, тестване и внедряване на Портал за отворени данни и на Платформа за достъп до обществена информация“**, а също и изискванията на които трябва да отговарят техническите предложения на участниците в процедурата.

Настоящата обществена поръчка се възлага във връзка с изпълнението на проект: **„Подобряване на процесите, свързани с предоставянето, достъпа и повторното използване на информацията от общественния сектор“**, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ по процедура BG05SFOP001-2.001 за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Стратегически проекти в изпълнение на Стратегията за развитие на държавната администрация 2014 – 2020, ПОС, ПИК и НАТУРА 2000“ с бенефициент администрацията на Министерския съвет.

2.2 За Възложителя

Възложител на настоящата обществена поръчка е администрацията на Министерския съвет (АМС).

Администрацията на Министерския съвет като юридическо лице се представлява от министър-председател или от овластени от него длъжностни лица.

Администрацията на Министерския съвет подпомага Министерския съвет при изпълнението на неговите правомощия. Администрацията на Министерския съвет осъществява и координация на дейността на централната и териториалната администрация на изпълнителната власт.

2.3 За проекта (цели, обхват и очаквани резултати)

2.3.1 Общо описание

Проектът е насочен към цялостното подобряване на процесите, свързани с поддържането и публикуването на публичната информация в отворен формат за повторна употреба, както и към създаване на нов механизъм за заявяване и получаване на достъп до обществена информация по електронен път и публикуването ѝ в интернет. Изграждането на Портал за отворени данни и Платформа за достъп до обществена

информация е предпоставка за улеснено повторно използване на обществената информация, чрез публикуването ѝ в отворен формат и за подобряване на механизмите за достъп до информацията. Проектът ще отговори на нуждата на ползвателите на публична информация както от подобряване на процесите по поддържането на информацията в отворен, машинночитим формат, така и от създаването на нови механизми за достъп до обществена информация. Ще се подобри прозрачността по предоставянето на достъп до информация от страна на задължените субекти по ЗДОИ и ще се повиши информираността на обществото чрез публикуването на информацията по запитванията.

Дейностите включват изграждането на два специализирани портала, инструмент за автоматично качване на данни на Портала за отворени данни и свързаните проучвателни и обучителни дейности, като така ще се подобрят и надградят механизмите за достъп до информация и повторната ѝ употреба. Проектът е в изпълнение на стратегическа цел 3 от Стратегията за развитие на държавната администрация 2014 – 2020 г. Изграждането на Портал за отворени данни и Платформа за достъп до информация е заложено в чл. 15в и чл. 15г от Закона за достъп до обществената информация.

Проектът включва следните дейности, които имат отношение към предмета на обществената поръчка:

Дейност 1 от проекта (Обособена позиция 1) - изграждане на Портал за отворени данни, разработване на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от обществения сектор на портала и провеждане на свързано обучение, е разделена на поддейности:

- Разработване, тестване и внедряване на Портал за отворени данни;
- Разработване, тестване и внедряване на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от обществения сектор на Портала за отворени данни;
- Провеждане на обучения за работа с Портала за отворени данни.

Дейност 2 от проекта (Обособена позиция 2) - Разработване, тестване и внедряване на Платформа за достъп до обществена информация и провеждане на свързано обучение.

- Разработване, тестване и внедряване на Платформа за достъп до обществена информация.
- Провеждане на обучения за работа с Платформата за достъп до обществена информация.

Предвидените дейности са в съответствие с целите и приоритетите на Оперативна програма „Добро управление“ за подпомагане решаването на някои от основните идентифицирани организационни, технически и структурни проблеми, които поставят бариери пред въвеждането на електронното управление в Република България.

2.3.2 Цели на проекта

Основната цел на проекта е подобряване на процесите, свързани с поддържането и публикуването на публичната информация в отворен формат, както и пълноценното осигуряване на достъп до обществена информация.

Постигането на общата цел трябва да бъде реализирано чрез следните специфични цели, съответстващи на планираните по проекта дейности:

- Подобряване на процесите по предоставяне на публичната информация чрез създаване на нови централизирани инструменти за публикуването ѝ в отворен, машинночетим формат, позволяващ повторна употреба.
- Подобряване на процесите, свързани с осигуряване на достъп до обществена информация, и повишаване на прозрачността и отчетността чрез публикуването ѝ в интернет. Подобряване на достъпа до обществена информация чрез публична информационна система.

2.3.3 Целеви групи

Основната целева група на проекта обхваща всички задължени субекти по ЗДОИ - държавните органи (вкл. Администрацията на Министерския съвет), техните териториални звена, органите на местното самоуправление в Република България, и други публично-правни субекти и организации.

Допълнителната целева група са всички ползватели на публична информация, които са нейни крайни потребители.

2.3.4 Дейности и обхват на проекта

Описаните цели на проекта ще се осъществяват с изпълнението на следните проектни дейности:

- Дейност 1 - Изграждане на Портал за отворени данни, разработване на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни на портала и провеждане на свързано обучение;

- Дейност 2 - Разработване, тестване и внедряване на Платформа за достъп до обществена информация и провеждане на свързано обучение;
- Дейност 3 - Взаимодействие със заинтересованите страни;
- Дейност 4 - Провеждане на обучения за инициативата за отворени данни;
- Дейност 5 - Дейности по информация и комуникация.

Подробна информация за конкретните дейности по проекта е публично достъпна на адрес: <https://eumis2020.government.bg/>

С настоящата обществена поръчка се цели да бъдат изпълнени Дейност 1 и Дейност 2 от проекта.

2.3.4 Нормативна рамка

Проектът се осъществява в съответствие с изискванията, регламентирани със следните нормативни актове и стратегически документи:

- Закон за достъп до обществената информация;
- Закон за защита на личните данни;
- Закон за електронното управление;
- Наредбата за стандартните условия за повторно използване на информация от обществеността и за нейното публикуване в отворен формат;
- Наредба за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги;
- Наредба за общите изисквания за мрежова и информационна сигурност;
- Стратегия за развитие на държавната администрация 2014 – 2020 г.;
- Пътна карта за изпълнение на Стратегията за развитие на държавната администрация 2015 – 2020 г.;
- Пътна карта за изпълнение на Стратегията за развитие на електронното управление за периода 2015 – 2020 г.

Изпълнението на обществената поръчка трябва да бъде съобразено с изброените по-горе нормативни документи.

2.3.6 Очаквани резултати от изпълнение на проекта

Очакваните резултати от изпълнение на проекта включват:

- Подобрени процеси, свързани с предоставянето, достъпа и повторното използване на информацията от обществеността;

- Създадени технически възможности за публикуване на едно място и автоматизирано качване на данните от организациите от общественния сектор в отворен формат, защото навременното публикуване е от съществено значение при повторното им използване;
- Подобряване на достъпа до информация чрез публикуване на отговорите по заявленията и предоставяната публична информация, което ще допринесе за повишаване на публичността, отчетността и съответно редуциране на броят на подаване на заявления за достъп до информация, която вече веднъж е публикувана.

Улеснение при предоставянето на административната услуга „Подаване на заявление за достъп до информация“ от чл. 24 от Закона за достъп до обществената информация чрез нейното електронизиране.

3 ОБЕКТ И ПРЕДМЕТ НА ПОРЪЧКАТА, КРИТЕРИЙ ЗА ВЪЗЛАГАНЕ

Обект на настоящата обществена поръчка е услуга по смисъла на чл. 3, ал. 1 т. 3 от ЗОП.

Обществената поръчка е разделена на две обособени позиции:

- **Обособена позиция 1:** „Изграждане на Портал за отворени данни, разработване на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от общественния сектор на портала и провеждане на свързано обучение“
- **Обособена позиция 2:** „Разработване, тестване и внедряване на Платформа за достъп до обществена информация и провеждане на свързано обучение“.

Критерият за възлагане на поръчката и за двете обособени позиции е **икономически най-изгодна оферта при оптимално съотношение качество/цена** съгласно чл. 70, ал. 2, т. 3 от ЗОП.

Срокът на валидност на офертите е **6 /шест/ месеца** от крайния срок за подаване на оферти.

3.1 Общо описание на предмета на обществената поръчка

Настоящата обществена поръчка е в изпълнение на Дейност 1 и Дейност 2 от проекта, описани по-горе, предвидени за възлагане на външен изпълнител.

3.2 Период на изпълнение на поръчката

Периодът на изпълнение на обособена позиция 1 е 7 (седем) месеца, но не по късно от 31.01.2018 г.

Периодът на изпълнение на обособена позиция 2 е 7 (седем) месеца, но не по късно от 31.01.2018 г.

Участниците трябва да изготвят подробен график, в който следва да се конкретизират сроковете за изпълнение на всяка под-дейност от настоящата поръчка. Графикът за изпълнение трябва да бъде съобразен с продължителността на дейността и не може да надвишава 7 месеца от датата на сключване на договора.

3.3 Текущо състояние

Инициативата за открито управление и в частност за отворени данни се развива с изключително бързи темпове в световен мащаб. Отворените данни са в основата на множество социално-икономически ползи. Отворените данни представляват публичната информация, публикувана в отворен машинночетим формат, позволяващ повторна употреба за търговски и нетърговски цели. Генерираните от обществения сектор данни могат да се използват повторно за иновативни услуги и продукти с добавена стойност, които стимулират икономиката, създават работни места и насърчават инвестициите. Годишните преки икономически ползи от повторната употреба на информацията в обществения сектор в Европейския съюз се оценяват на 40 млрд. евро, а потенциалните ползи от реализирането на инициативата в България могат да бъдат над 120 млн. евро годишно. Отворените данни допринасят и за реализирането на основни принципи на доброто управление – отчетност, откритост и прозрачност в дейността на администрацията. Те водят до формирането на по-добри политики чрез въвличането на гражданското общество в управлението.

Със Закона за достъп до обществена информация организациите от обществения сектор се задължават да предоставят информацията в отворен, машинно четим формат, заедно със съответните метаданни. От своя страна гражданите трябва да могат да заявяват достъп до информация по електронен път. С оглед на това е създадена Дейност 1 от настоящия проект за изграждане на Портал за отворени данни.

Българската администрация започва активна работа в посока отваряне на публичната информация. През ноември 2014 г. е създаден безвъзмездно Демонстрационен портал за отворени данни на платформа SKAN -

<https://opendata.government.bg/>. Към момента 424 организации от общественния сектор са публикували 1948 набора от данни в отворен формат.

Демонстрационният портал за отворени данни на България представлява единна, централна, публична уеб-базирана информационна система, която осигурява публикуването и управлението на информация за повторно използване в отворен, машинночетим формат заедно със съответните метаданни. Порталът е изграден по начин, който позволява цялостното извличане на публикуваната информация или на части от нея. Програмният код на портала е публикуван на платформата Github - <https://github.com/governmentbg>. Демонстрационният портал, обаче, не осигурява необходимите технически възможности за пълноценното повторно използване на публикуваната информация (пр. не ограничава формата, в който се публикуват данните и към момента на портала има публикувани данни, които не са в отворен формат (.pdf, .xls, др., има ограничение на големината на данните, които могат да бъдат публикувани, не позволява групиране и др.). Наблюдават се и проблеми, свързани с децентрализираното подаване на заявления и липса на практика за публикуване на отговорите в интернет. Това налага разработването на нов портал за отворени данни.

Функционалностите на новия портал трябва да бъдат съобразени с Наредбата за стандартните условия за повторно използване на информация от общественния сектор и за нейното публикуване в отворен формат. След тестването на функционалностите и внедряването на Портала за отворени данни, цялата информация от демонстрационния портал трябва да бъде прехвърлена на новия.

Важно условие за постигане на високи резултати от инициативата за отворени данни е спазването на техническите изисквания и общоприетите стандарти за отворените данни. Редица изследвания показват, че често механизмите за публикуване на отворени данни, особено в държави, в които инициативата не е добре развита, не са унифицирани, тъй като всяка организация от общественния сектор използва различни принципи и правила за публикуване на наборите от данни, които създава и поддържа. Това често създава затруднения за потребителите при повторното използване на данните и съответно губи време и ресурси за допълнителна обработка на информацията, с цел повторното ѝ използване. Сред мерките за решаване на подобни бариери са приемане на единни принципи и правила за публикуване на данни в отворен формат, подобряване на ИТ инфраструктурата, приоритизиране на публичната информация и публикуването ѝ в отворен, машинночетим формат.

Към момента данните на Портала за отворени данни се публикуват ръчно и еднократно, като са актуални само към датата на публикуване, което затруднява навременното използване на информацията. Освен това публикуването се осъществява посредством следния инструмент: <https://github.com/governmentbg/opendata-ckan-pusher> ,

който обаче няма потребителски интерфейс и повечето администратори на профили не могат да го използват и/или се налага намеса на ИТ специалист, за да го използват. Освен това текущия инструмент не може да работи с голяма част от съвременните бази данни.

С оглед на гореизложеното към портала трябва да бъде разработен нов инструмент за автоматизирано качване и обновяване на данни, който да позволява, след еднократна конфигурация, качването на предефинирани набори от данни от даден компютър към Портала за отворени данни. Източникът на наборите трябва може да бъде както релационна база данни, така и локална електронна таблица.

Гражданите, желаещи да получат достъп до информация, текущо заявяват това желание чрез форма за обратна връзка, разработена на Демонстрационния портал за отворени данни. Тази форма за заявяване на достъп до информация, обаче се оказва неефективна, неточна и ресурсоемка, предвид необходимостта от преглед, пренасочване на искането към компетентната администрация, получаване и препращане на отговори. С оглед на това и съгласно изискванията на чл. 15в от ЗДОИ е необходимо да бъде разработена платформа за заявяване на достъп до информация.

Съгласно чл. 15 в от Закона за достъп до обществена информация Администрацията на Министерския съвет създава и поддържа платформа за достъп до обществена информация. Платформата осигурява възможност за подаване на заявления за достъп до информация. Всеки задължен субект по чл. 3, ал. 1 публикува на платформата по ал. 1 подадените чрез платформата заявления, решенията по тях и предоставената обществена информация при спазване на защитата на личните данни на заявителя съгласно Закона за защита на личните данни. Относно достъпа до обществената информация, към момента се наблюдават проблеми, свързани с децентрализираното подаване на заявления и липса на практика за публикуване на отговорите в интернет. Необходимо е да се подобри прозрачността по предоставянето на достъп до информация от страна на задължените субекти по ЗДОИ, да се улеснят заявителите, да се повиши информираността на обществото чрез публикуване на информацията по запитванията, да се спестят ресурси и време на задължените субекти и да се улесни търсенето на предоставената обществена информация. За тази цел в Дейност 2 се предвижда създаването на Платформа за достъп до обществена информация.

4 ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 1: „Изграждане на Портал за отворени данни, разработване на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни на портала и провеждане на свързано обучение“

4.1 Дейности по обособена позиция 1

Обособена позиция 1: “Изграждане на Портал за отворени данни, разработване на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от обществения сектор на портала и провеждане на свързано обучение”, е разделена на:

- ***Дейност 1: Разработване, тестване и внедряване на Портал за отворени данни***

В рамките на дейността следва да бъде разработен, тестван и внедрен Портал за отворени данни. Порталът за отворени данни се създава и поддържа съгласно чл. 15г от ЗДОИ. Той трябва да представлява единна, централна, публична уеб-базирана информационна система, която осигурява публикуването и управлението на информация за повторно използване в отворен, машинночетим формат заедно със съответните метаданни. Порталът трябва да бъде изграден по начин, който позволява цялостното извличане на публикуваната информация или части от нея.

- ***Дейност 2: Разработване, тестване и внедряване на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от обществения сектор на Портала за отворени данни***

Към портала трябва да бъде разработен инструмент за автоматизирано качване и обновяване на данни, който да позволява, след еднократна конфигурация, качването на предефинирани набори от данни от даден компютър към Портала за отворени данни.

4.1.1 Дейност 1 - Разработване, тестване и внедряване на Портал за отворени данни

В рамките на дейността ще бъде извършено следното:

- Извършена софтуерна разработка, тестване и внедряване на Портала за отворени данни, осигуряваща техническа възможност за публикуване на публичната информация в отворен машинночетим формат, като единна точка за достъп до публичната информация, публикувана в отворен формат с цел повторната ѝ употреба.

- Разработен и публикуван на портала наръчник за администраторите на портала и администраторите на профилите;

- Разработено и публикувано на портала ръководство за потребителите, които ще използват функционалностите на портала и публикуваната на него информация и кратка видео-демонстрация за работа с портала (също публикувана на портала);
- Разработени технически насоки, съдържащи изисквания и препоръки за създаване, поддържане и публикуване на информация в отворен формат, публикувани на портала, предназначени за всички представители на организациите от общественения сектор, които създават и поддържат публична информация;
- Разработена програма за обучения на администраторите на портала и администраторите на профилите;
- Обучени минимум 80 лица;
- Прехвърлени данни от Демонстрационния портал за отворени данни на новосъздадения.

4.1.1.1 Функционални изисквания

При изграждане на портала за отворени данни, Изпълнителят на настоящата обществена поръчка, трябва да спазва следните функционални изисквания:

- Порталът за отворени данни трябва да бъде внедрен в онлайн режим със свободен достъп;
- Порталът за отворени данни трябва да поддържа българска версия на пълната функционалност и английска версия на основните елементи и секции;
- Дизайнът на портала трябва да бъде приложим за смартфони и таблети и адаптиращ се към най-разпространените резолюции;
- Порталът за отворени данни трябва да поддържа най-малко следните секции:
 - данни;
 - подсекции – Набори данни, Свързани данни;
 - организации;
 - заявка за данни;
 - визуализации и приложения (създадени от крайните потребители на портала);
 - новини и събития;
 - документи;
- Към всяка секция трябва да могат да бъдат създадени подсекции, дискуссионен форум.

- Порталът за отворени данни трябва да бъде ограничен за публикуване само на данни в отворен формат (CSV, JSON, KML, RDF, WMS, XML и др.). Данни, които не са в отворен формат, не трябва да могат да бъдат публикувани на портала (освен в раздел документи и други раздели, създадени с цел, различна от тази за публикуване на набори от данни в отворен формат);
- Порталът за отворени данни трябва да осигурява администриране на потребителите и правата за достъп;
- Порталът за отворени данни трябва да поддържа функционалност и интерфейси за автоматизирано подаване, съответно обслужване, на стандартизирани заявки за административни услуги по електронен път;
- Всички данни на портала за отворени данни трябва да бъдат в отворен машинночетим формат. За целта системата трябва да позволява на потребителите да преобразуват данни от друг формат в отворен формат, пр. от XLS в CSV. Необходимо е да бъде създаден и инсталиран на портала конвертор за различни формати в отворен формат. Механизмите за конвертиране трябва да са отделни инструменти, достъпни през портала.

4.1.1.2 Основни функционалности

Порталът за отворени данни трябва да бъде изграден по начин, позволяващ цялостното извличане на публикуваната информация или части от нея. Порталът за отворени данни трябва да притежава като минимум следните основни функционалности:

4.1.1.2.1 Публикуване на набори от данни

Основна функционалност на Портала за отворени данни е осигуряването на възможност за публикуване на информация от обществеността в отворен формат. Системата трябва да позволява на потребителите, публикуващи набори от данни лесно да регистрират, обновяват и детайлизират набори от данни в дистрибутивен авторизационен модел от тип – „профил или единица“. Профилът дава възможност на една организация да има обособено място за вход в портала за множество потребители. Това означава, че отговорността може да бъде разделена и достъпа управляван от администратор на всеки профил вместо централно.

4.1.1.2.1.1 Администратори и потребители

Информация на Портала за отворени данни трябва да може да се публикува само от регистрирани потребители от следните категории:

- *Администратори на портала за отворени данни* съгласно чл. 8 (2) от Наредбата за стандартните условия за повторно използване на информация за общественния сектор и за нейното публикуване в отворен формат;
- *Администратори на профили* съгласно чл. 8 (3) от Наредбата за стандартните условия за повторно използване на информация за общественния сектор и за нейното публикуване в отворен формат;
- Граждани или техни организации в създаден специално за това профил;
- Външни (нерегистрирани) потребители.

Администраторите на Портала за отворени данни са лица от АМС и трябва да имат пълен достъп до данните на портала. Те трябва да поддържат портала, респективно трябва да могат да публикуват всички позволени типове данни на портала, да преглеждат, коригират, коментират (feedback) и изтриват данни, въведени от администратори на профили и организации от общественния сектор, да управляват профилите на другите администратори, да управляват всички останали секции, да публикуват документи.

Администраторите на профили трябва да имат пълен достъп до наборите от данни само в профила на тяхната организация. Администраторите на профили трябва да имат права да публикуват, преглеждат, коригират и изтриват набори данни в рамките на собствените си профили на Портала за отворени данни. Те не трябва да имат достъп до набори от данни на други регистрирани профили в портала.

Начинът за определяне на администратори е определен в чл. 8 от Наредбата за стандартните условия за повторно използване на информация от общественния сектор и за нейното публикуване в отворен формат.

Граждани и/или техни организации трябва да могат да въвеждат данни в специално създаден от администратор на портала профил. Към всеки набор от данни, въвеждан на портала от страна на нерегистриран администратор в създадения за това профил, трябва автоматично да се добавя отличителен знак, че обществените организации не носят отговорност за достоверността на данните. Аналогично на администраторите на профили, гражданите и техните организации трябва да имат пълни права върху публикуваните от тях данни – добавяне, коригиране, изтриване.

Външните (нерегистрирани) потребители трябва да имат достъп до публичната част на портала – наборите от данни, публикувани на портала, предоставената

информация и всички останали публични секции на портала, както и да могат да изтеглят публикуваните набори от данни.

4.1.1.2.1.2 Начини за публикуване на данни

Новият Портал за отворени данни трябва да дава възможност за публикуване на данни по следните начини:

- Чрез ръчно въвеждане на набори от данни през интерфейса на портала;
- Чрез програмен приложен интерфейс (API), предоставящ всички данни от портала в отворен, машинно четим формат, подходящ за директна повторна употреба и реализиран като уеб-услуга, позволяващ качване и обновяване на данни;
- Чрез препратка (link) към външна система на организация от общественения сектор където са публикувани данните.

4.1.1.2.1.3 Функционалности при публикуване на данни

При публикуване на данни администраторите на портала и администраторите на профилите в портала трябва да имат възможност:

- За **въвеждане на метаданни при публикуване на набори от данни**. Метаданните трябва да включват най-малко следните стойности:
 - **Заглавие** – Кратко представяне на същността на публикуваните данни или нормативно установеното наименование;
 - **Уникален идентификатор** – Уникален идентификатор на набора от данни;
 - **Описание** – По-детайлно представяне на същността на публикуваните данни;
 - **Основна тема** – Номенклатура от теми, предоставена от АМС към момента на реализиране на обществената поръчка (пр. здравеопазване, образование, икономика и т.н.);
 - **Категория или етикет (tag)** – Под-теми, за които се отнасят данните в набора (пр. за тема „здравеопазване“, под-теми: аптеки, болници, лекарства, цени, НЗОК и т.н.);
 - **Условия за ползване**– При разработването на портала трябва да бъдат дефинирани условия за ползване на данните в портала. Условията, при които са публикувани данните, не трябва да налагат заплащане на такса или друго плащане за продажба или разпространение и не трябва да създава

ненужни ограничения и трябва да позволяват свободно разпространение. Той трябва да позволява модификация и създаване на производни продукти, както и разпространението им при условията, наложени върху началното произведение. Документите трябва да бъдат предоставени за повторна употреба без излишни ограничения, а където е целесъобразно – с отворен лиценз или клауза за отказ от отговорност, като се определят условията за повторна употреба и се разяснят правата на ползвателите във връзка с това. Съгласно Наредбата за стандартните условия за повторно използване на информацията от общественния сектор и за нейното публикуване в отворен формат условията за ползване при публикуване на данни включват:

- Условия за предоставяне на информация без защитени авторски права;
- Условия за предоставяне на произведение за повторно използване. Признаване на авторските права;
- Условия за предоставяне на произведение за повторно използване. Признаване на авторските права. Споделяне на споделеното;
- Условия за предоставяне на произведение за повторно използване. Признаване на авторските права. Без производни и сборни произведения;
- Условия за предоставяне на произведение за повторно използване. Признаване на авторските права. Без употреба за търговски цели;
- Условия за предоставяне на произведение за повторно използване. Признаване на авторските права. Без употреба за търговски цели. Споделяне на споделеното;
- Условия за предоставяне на произведение за повторно използване. Признаване на авторските права. Без употреба за търговски цели. Без производни и сборни произведения;

- Ограничения по отношение на отделни части на информацията, съдържащи производствена или търговска тайна.
- Следва да се има предвид, че в случаите, в които информацията не съдържа и не е съпроводена от съобщение или от условия за повторно използване, може да се използва без условия и ограничения.
- **Организация** – Име на организацията, от чието име се публикуват данните;
- **Видимост** (конфиденциалност) – Възможност за определяне на „публичност“ на публикуваните данни на портала. В случай, че публикуваната информация е конфиденциална, системата трябва да дава възможност за отбелязване на този факт и респективно ограничаване на достъпа до съответната информация;
- **Източник** – Източник на данните в случай, че данните вече са публикувани онлайн;
- **Версия** - Версията на един набор от данни е числов идентификатор (пример: версия 1.0, 2.0, 2.1). Може да съществуват два набора с еднакво име и еднакви „етикети“, но с разлика във версиите. И двата набора могат да съдържат еднаква по предназначение информация. Разликата във версиите индикира, че информацията в единия набор е с различна структура от тази в другия;
- **Автор** - юридическо или физическо лице, което е създало или събрало данните;
- **e-mail на автора** - адрес на електронната поща на автора;
- **Отговорник по поддръжка** - лицето, което отговаря за поддържането на данните в актуално състояние;
- **e-mail на отговорника по поддръжка** – адрес на електронна поща на лицето, което отговаря за поддържането на данните в актуално състояние.

Пълният набор от стойности за попълване при публикуване на набори от данни на Портала за отворени данни ще бъде определен към момента на изпълнение на обществената поръчка в етап Анализ на данните и изискванията. Системата трябва да позволява добавяне на нови стойности.

Да се създаде възможност за посочване на референция (URL) към схема, съдържаща метаданни, описващи структурата и предназначението на данни, включени в обхвата на информацията.

- **Да класифицират въвежданата информация по основна тема и по категории (етикети), като трябва да могат да се избират повече от една категории.** Както беше споменато в предходния булет, основните теми представляват номенклатури, които ще бъдат определени от АМС към момента на изпълнение на обществената поръчка. Категориите или етикетите служат за задаване на под-теми, за които се отнасят данните. В портала трябва да бъдат прехвърлени всички текущо въведени етикети в Демонстрационния портал, като трябва да бъде осигурена възможност за добавяне на нови. Потребителите с достъп за публикуване на данни, трябва да имат възможност за въвеждане на нови етикети в номенклатурата, пр.:
 - Здравеопазване (основна тема):
 - Аптеки (категория/етикет);
 - Болници;
 - Лекарства;
 - Здравно осигуряване. ;
 - Икономика и бизнес:
 - Малки и средни предприятия;
 - Големи предприятия;
 - Внос;
 - Износ;
 - Търговия;
 - Инвестиции.
 - Образование:
 - Основно образование;
 - Средно образование;
 - Висше образование;
 - Допълнително обучение и квалификация;
 - Национална стратегия в образованието.
 - Други.
- **За управление на версиите при въвеждане на актуализирани данни от един вид** – При въвеждане на нов актуализиран набор от данни към вече публикуван в портала за отворени данни набор от данни, системата трябва да дава възможност за:

- въвеждане на целия набор наново;
- въвеждане само на актуализацията (новите данни) върху вече съществуващия в портала набор от данни.

При двата случая трябва да има функционалност за управление на версиите на въведените файлове, за да могат да се проследяват промените и актуализациите в наборите от данни.

- **За преглед на данни преди публикуване** – Системата трябва да позволява преглед на данните в браузера преди публикуване с оглед елиминиране на възможността за въвеждане на грешен набор от данни;
- **За отличаване на качените данни посредством идентификатор** – При въвеждане на набори от данни, системата автоматично трябва да отличава автора на данните - дали е гражданин (в специално създадения за това профил) или регистриран администратор на портала. Отличаването се изразява във въвеждането на отличителен знак или икона към съответния набор от данни в зависимост от неговия автор.

4.1.1.2.2 Преобразуване на данни в отворен формат

Всички данни на Портала за отворени данни трябва да бъдат в отворен формат (CSV, JSON, KML, RDF, WMS, XML и др.). За целта системата трябва да позволява на потребителите да преобразуват данни от друг формат в отворен формат, пр. от XLS в CSV. Необходимо е да бъде създаден и инсталиран на портала конвертор за различни формати в отворен формат. Механизмите за конвертиране трябва да са отделни инструменти, достъпни през портала.

4.1.1.2.3 Свързване на данни

„Свързани данни“ са данни, чието описание съдържа идентификатор и адреси, позволяващи свързване с други релевантни данни, които може иначе да не са свързани, с което се подобрява откриваемостта. Може идентификаторът да съдържа вградени линкове към други данни. Свързаните данни представляват стандартен начин за представяне на данни по широк набор от теми. Потребителите трябва да имат възможност да свързват информация от различни източници с оглед създаване на иновативни приложения. Например, дадено приложение може да обединява данни за

основни бизнес сектори, екологични показатели и учебни заведения, за да помогне избора на място за живеене.

4.1.1.2.4 Извличане и представяне на данни от множество източници -

ЗДОИ налага организациите от обществения сектор да предоставят информация от обществения сектор за повторно използване, поради което голяма част от организациите вече са изградили свои хранилища от данни. Новият портал за отворени данни трябва да дава възможност за автоматизирано извличане на данни от множество различни хранилища от данни на различните обществени организации, включително от:

- Геопространствени системи и сървъри;
- Съществуващи уеб-каталози;
- HTML страници;
- Други.

Целта на тази функционалност е да се даде възможност за извличане и представяне на едно място на максимално възможното количество информация от различни източници.

4.1.1.2.5 Търсене на набори от данни

Порталът за отворени данни трябва да предоставя:

- Възможност за търсене по всички редове и колони на метаданните към наборите от данни в портала;
- Възможност за пълно-текстово търсене в наборите от данни на портала (full-text search);
- Възможност за подобно търсене (fuzzy-matching) – търсене на термини, близки до търсения;
- Възможност за търсене по аспекти (facets) - пр. по тагове, формат, условия за ползване (license), т.н. с възможност за стесняване на резултата от търсенето по допълнителни критерии;
- Възможност за автоматично класиране на данни след търсене по: организации от обществения сектор, области на политики, качество, формати, най - търсени/ползвани, ключови думи и т.н. Пълният набор и последователността на стойностите, по които ще се извършва класирането на данните, ще бъде уточнен при изпълнение на обществената поръчка;

- Възможност за търсене по локация (map search) – Порталът трябва да бъде интегриран с географска информационна система и да предоставя възможност за търсене и визуализиране на данни по географски райони. Търсенето трябва да може да се осъществява както чрез избор на конкретно място (пр. град, планина, река) върху географската карта на Република България и визуализиране на всички налични данни за района (околна среда, образование, здравеопазване и т.н.).

4.1.1.2.6 Сравняване на данни

Порталът за отворени данни трябва да дава възможност за обединяване, сравняване и обобщаване на различни набори от данни чрез предварително задаване на колони/редове, по които да се извършва съответното действие: групиране/сравнение/обединяване.

4.1.1.2.7 Визуализиране на набори от данни

Порталът за отворени данни трябва да предоставя възможност за визуализиране на данните:

- под формата на графики и изображения – Порталът трябва да позволява въвеждането на променливи по оси и сравнение на набор от променливи чрез групиране;
- в табличен вид – При въвеждане на структурирани данни в .csv формат, системата трябва да предоставя възможност за опериране с данните на портала – сортиране по колони, филтриране по колони или по стойности, скриване на колони;
- в географско място на картата на Република България – В случай, че наборът съдържа колони с географски ширини/дължини, системата трябва да ги разпознава и да може да ги визуализира като местоположение върху географската карта на Република България;
- в снимки и изображения – В случай, че към въвеждания набор от данни са приложени изображения в широко разпространените формати за изображения (JPEG, TIFF, GIF, BMP, PNG, BAT, BPG, PBM) или под формата на препратка (линк), те трябва да могат да се визуализират директно през Портала за отворени данни.

Текущо реализираните визуализации в секция „Визуализации“ на <http://viz.opendata.government.bg/> трябва да бъдат прехвърлени като функционалност на новия Портал за отворени данни и при въвеждане на актуализирани данни по тези визуализации, те да се отразяват.

4.1.1.2.8 Общество и социално взаимодействие

Новият портал за отворени данни трябва да дава възможност на потребителите да обсъждат и да дискутират в общественото пространство публикуваните данни, чрез:

- Възможност за добавяне на коментари и дискусии по отношение на конкретни данни на портала, като тази възможност трябва да може да бъде включвана/изключвана по всяко време;
- Възможност за автоматично публикуване на връзки към наборите от данни от портала в социални мрежи (Facebook, Twitter, Google) с цел подобряване на публичността и създаване на възможност за дискутирането им;

Също така, порталът трябва да предоставя възможност за:

- Периодично обновяване на данни посредством RSS/Atom feeds или еквивалент;
- „Последване“ (follow) – информирание за всяка промяна или обновяване по определена категория данни;
- Автоматично генериране на електронни бюлетини, които да се разпращат периодично или при настъпване на събития по електронна поща до потребители, които са заявили или са се съгласили да получават такива бюлетини;
- Подаване на сигнал за наличие на несъответствие, липса или друг въпрос, свързан с конкретен набор от данни с оглед подобряване и усъвършенстване на данните на портала.

4.1.1.2.9 Съхранение и история на данни

Освен препратки към набори от данни, поддържани на външни сървъри и системи, порталът трябва да предоставя сигурно хранилище за данни. Администраторите на портала и на профилите в него трябва да могат да публикуват данни в структуриран вид, които потребителите да преглеждат, търсят в тях и използват на портала без да е необходимо да ги свалят (download).

Порталът трябва да поддържа системен журнал или пълната история на данните, въведени в портала за отворени данни.

4.1.1.2.10 Регистрация на администратори и граждани и управление на профили

Публикуването на данни на портала за отворени данни трябва да е позволено само за регистрирани администратори на профили и техните акаунти, администратори на портала и граждани или техни организации. Регистрацията на портала трябва да се осъществява:

- За администратори на портала – При изграждане на системата трябва да се създаде един администратор на портала (от администрацията, която го поддържа), който да има пълен достъп, включително до възможност за създаване на други допълнителни администратори на портала. Администраторът на портала създава допълнителни администратори на портала с аналогични на собствените му права.
- За администратори на профили – Администраторите на профили са определени представители на организациите от общественния сектор:
 - Профилите на отделните организации от общественния сектор се създават от администратора на портала.
 - Потребителските имена и паролите на отделните администратори на профилите трябва да могат да бъдат генерирани автоматично и ръчно.
 - За всеки профил може да има неограничен брой акаунти на служители от съответната организация, упълномощени да въвеждат данни от нейно име.
 - Всички текущо въведени администратори на профили в Демонстрационния портал заедно с акаунтите в тях трябва да бъдат прехвърлени в новия Портал за отворени данни.

Процесът по регистрация на администратор на профил трябва да се извършва чрез попълване на форма за регистрация през портала за отворени данни, която форма трябва бъде прегледана и одобрена от администратор на портала. Едва след одобрение на регистрацията трябва да се предоставя възможност за въвеждане на данни на портала. Информацията, която трябва да се попълва във формата за регистрация на администратор на профил ще бъде уточнена към момента на изпълнение на обособената позиция.

Администраторът на портала създава профил на съответната организация от общественния сектор, като вписва наименованието ѝ, останалата информация за профила (лого, изображение, информация за дейността на организацията, контакти и др.) се вписва от регистрирания администратор на профила.

Процесът за одобрение на регистрация на администраторите на профили трябва да се прилага само за нови потребители на портала. Всички текущи потребители трябва да

бъдат прехвърлени от Демонстрационния портал в новия в рамките на настоящата обществената поръчка.

- За граждани и техни организации – Регистрацията се осъществява само с потребителско име и парола. Администрацията не носи отговорност за публикуваните от гражданите данни, поради което за тази категория потребители не се изискват специални условия за регистрация. За да могат да публикуват и управляват данни на портала, гражданите трябва да имат регистрация.. Регистрацията е необходима и за публикуване на коментари. Регистрацията става автоматично без да е необходимо одобрение.

4.1.1.2.11 Заявяване на данни

Порталът за отворени данни трябва да предоставя възможност за заявяване на данни, както до администрацията, отговорна за поддържането на портала (АМС), така и до самите организации от общественния сектор, собственици на данните. Заявяването трябва да се извършва посредством форма за заявяване на информация, в която се посочва получател (организация). Запитването трябва автоматично да се насочва към електронна поща на определения администратор на портала от страна на АМС и/или на администратора на профила на организацията от общественния сектор към която се отправя заявката.

4.1.1.2.12 Статистика и анализ за дейността на портала

Порталът за отворени данни трябва да предоставя статистика по отношение самия портал - трафик и посещения, търсене и теглене на данни, потребители и други статистически данни, пълният обхват на които ще бъде уточнен към момента на изпълнение на обществената поръчка. Статистическите данни трябва да могат да се визуализират по формата на аналитични графики.

4.1.1.2.13 Приложения (API) и допълнителни функционалности

Порталът за отворени данни трябва да позволява интегрирането на външни приложения (API) и модули с оглед предоставяне на допълнителни услуги на гражданите и бизнеса (пр. API за градски транспорт).

4.1.1.3 Нефункционални изисквания

- В рамките на обществената поръчка трябва да бъдат разработени:

1. Технически насоки, съдържащи изисквания и препоръки за създаване, поддържане и публикуване на информация в отворен формат, публикувани на портала, предназначени за всички представители на организациите от общественния сектор, които създават и поддържат публична информация, съдържащи най-малко:

- Същност, значение и приложение на отворените данни – за целта може да се използва информация за отворените данни, публикувана на: <http://strategy.bg/Publications/View.aspx?lang=bg-BG&Id=192> ;
- дефиниране и описание на отворените формати допустими в Портала за отворени данни;
- изисквания и препоръки за създаване, поддържане и публикуване на данни в отворен формат.

Пълният обхват на информацията, данните и препоръките, които трябва да бъдат включени в техническите насоки ще бъде дефиниран в процес на изпълнение на обособената позиция.

2. Наръчник за администраторите на портала и администраторите на профилите.

Наръчникът ще съдържа информацията относно правата и задълженията на администраторите на портала и на профилите в него.

3. Ръководство за потребителите, които ще използват функционалностите на портала и публикуваната на него информация

4. Кратка видео-демонстрация за работа с портала;

4.1.1.3.1 Авторски права и изходен код

- Всички права върху продуктите, предмет на разработката и изходният код трябва да бъдат прехвърлени от Изпълнителя на Възложителя по проекта и изходният код (Source Code) разработен по проекта да бъде публично достъпен онлайн като софтуер с отворен код от първия ден на разработка, чрез използване на система за контрол на версиите.
- Изходният код и документацията на портала се предоставят публично в обем на авторските права под един от следните лицензи:

- 1. EUPL (European Union Public License);
 - 2. GPL (General Public License) 3.0;
 - 3. LGPL (Lesser General Public License);
 - 4. AGPL (Affero General Public License);
 - 5. Apache License 2.0;
 - 6. New BSD license;
 - 7. MIT License;
 - 8. Mozilla Public License 2.0.
- Всички софтуерни приложения, системи, подсистеми, библиотеки и компоненти, които са необходими за реализацията на портала, трябва да бъдат разработвани като софтуер с отворен код и да бъдат достъпни в публично хранилище. Към настоящият момент следва да се използва общото хранилище за проекти с отворен код, финансирани с публични средства в България (към момента <https://github.com/governmentbg>). В случай, че върху част от компонентите, нужни за компилация, има авторски права, те могат да бъдат или в отделно хранилище с подходящия за това лиценз, или за тях трябва да бъде предоставен заместващ „mock up“ компонент, така че да не се нарушава компилацията на проекта;
- Когато се налага промяна в изходния код на използван софтуерен компонент, промените трябва да се извършват във fork хранилището на government.bg в съответствие с изискванията на основния проект. Изпълнителят трябва да извърши необходимите действия за включване на направените промени в основния проект чрез "pull requests" и извършване на необходимите изисквани от разработчиците на основния проект промени до приемането им. Тези дейности трябва да бъдат извършвани по време на целия проект.
- При установяване на наличие на нови версии на използваните проекти се извършва анализ на влиянието върху настоящата система. В случаите, при които се оптимизира използвана функционалност, отстраняват се пропуски в сигурността, стабилността или бързодействието, новата версия се извлича и използва след успешното изпълнение на интеграционните тестове.
- Софтуерните компоненти, създадени по Дейност 1, трябва да бъдат изработени при спазване на Предварителните условия за допустимост на проекти за е-управление, в съответствие с Насоките за кандидатстване.

4.1.1.3.2 Системна и приложна архитектура

- Порталът за отворени данни трябва да бъде реализиран, като разпределена модулна информационна система. Системата трябва да бъде реализирана със стандартни технологии, и да поддържа общоприети комуникационни стандарти, които ще гарантират съвместимост на системата с бъдещи разработки;
- Бизнес процесите трябва да бъдат проектирани колкото се може по-независимо, с цел по-лесното надграждане, разширяване и обслужване. Системата трябва да е максимално параметризирана и да позволява настройка и промяна на параметрите през служебен (администраторски) интерфейс;
- Трябва да бъде реализирана функционалност за текущ мониторинг, анализ и контрол на изпълнението на бизнес процесите в портала;
- Порталът трябва да бъде реализиран със софтуерна архитектура ориентирана към услуги - Service Oriented Architecture (SOA);
- Взаимодействията между отделните модули в портала и интеграциите с външни информационни системи трябва да се реализират и опишат под формата на веб-услуги (Web Services), които да са достъпни за ползване от други системи в държавната администрация, а за определени услуги – и за гражданите и бизнеса. За всеки от отделните модули/функционалности на портала следва да се реализират и опишат приложни програмни интерфейси – Application Programming Interfaces (API). Приложните програмни интерфейси трябва да са достъпни и за интеграция на нови модули и други вътрешни или външни системи;
- Приложните програмни интерфейси и информационните обекти задължително да поддържат атрибут за версия;
- Публичните програмни интерфейси трябва да поддържат атрибут за версия. Старите версии трябва да са достъпни минимум 24 месеца след публикуването на нова версия, като инсталирането на нова версия трябва да се извършва, без да се спира работа на портала;
- Да бъде предвидена система за ежедневно създаване на резервни копия на данните, които да се съхраняват извън инфраструктурата на портала;
- Порталът за отворени данни трябва да бъде разположен върху Държавния хибриден частен облак като среда за функциониране на информационната система;

4.1.1.3.3 Информационна сигурност

- Порталът за отворени данни трябва да съответства на изискванията за оперативна съвместимост и мрежова и информационна сигурност съгласно стандартите, дефинирани в Наредбата за общите изисквания за мрежова и информационна сигурност;
- Да се реализират технологични и архитектурни решения за осигуряване на недискриминационно инсталиране, опериране и поддръжка, както и работоспособност и отказоустойчивост на информационната система в продуктивен режим върху споделените ресурси на електронното управление;
- В случай, че повече от една организация от общественния сектор използва системата, да се реализира техническа възможност за едновременно използване на системата от повече от една организация, съгласно действащите изисквания за мрежова и информационна сигурност;
- Да се реализират функционалност за електронно удостоверяване на авторство, интегритет, време, връчване и други чрез електронни удостоверителни услуги по смисъла на [Регламент \(ЕС\) № 910/ 2014](#), както и да се осигури непрекъсната поддръжка на актуалните стандарти за информационна сигурност;
- Да се реализират функционалности за електронна идентификация съгласно [Закона за електронната идентификация](#);
- Мрежата на държавната администрация (ЕЕСМ) ще бъде използвана като основна комуникационна среда и като основен доставчик на защитен Интернет капацитет (Clean Pipe) – изискванията на софтуерните компоненти по отношение на използвани комуникационни протоколи, TCP портове и пр. трябва да бъдат детайлно документирани от Изпълнителя, за да се осигури максимална защита от хакерски атаки и външни прониквания, чрез прилагане на подходящи политики за мрежова и информационна сигурност от Възложителя в инфраструктурата на Държавния хибриден частен облак и ЕЕСМ;
- Порталът трябва да отговаря на правилата за институционална идентичност, определени от председателя на ДАЕУ;
- При разгръщането на всички уеб-услуги (Web Services) трябва да се използва единствено протокол HTTPS със задължително прилагане на минимум TLS 1.2;

- Програмният код трябва да включва методи за автоматична санитизация на въвежданите данни и потребителски действия за защита от злонамерени атаки, като минимум SQL инжекции, XSS атаки и други познати методи за атаки, и да отговаря, където е необходимо, на Наредбата за общите изисквания за мрежова и информационна сигурност;

4.1.1.3.4 Използваемост

- При проектирането и разработката на софтуерните компоненти и потребителските интерфейси трябва да се спазват стандартите за достъпност на потребителския интерфейс за хора с увреждания WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines 2.0 на World Wide Web Consortium), съответстващ на ISO/IEC 40500:2012;
- За търсене трябва да се използват системи за пълнотекстово търсене (напр. Solr, ElasticSearch). Не се допуска използването на индекси за пълнотекстово търсене в СУБД;
- При визуализация на уеб-страници, системите трябва да осигуряват висока производителност и минимално време за отговор на заявки - средното време за заявка трябва да бъде по-малко от 1 секунда, с максимум 1 секунда стандартно отклонение, за 95% от заявките, без да се включва мрежовото време закъснение (Network Latency) при транспорт на пакети между клиента и сървъра;
- Не се допуска съхранението на пароли на администратори, на вътрешни и външни потребители и на акаунти за достъп на системи (ако такива се използват) в явен вид. Всички пароли трябва да бъдат защитени с подходящи сигурни алгоритми (напр. BCrypt, PBKDF2, scrypt (RFC 7914)) за съхранение на пароли и където е възможно, да се използва и прозрачно криптиране на данните в СУБД със сертификати (transparent data-at-rest encryption);
- Потребителските интерфейси на публичните елементи от информационните системи трябва да бъдат с адаптивен дизайн и структура, така че да са достъпни и удобни за обичайна употреба както от мобилни устройства, така и от настолни устройства;
- В рамките на изпълнение на обособената позиция Изпълнителят трябва да предвиди разработване и публикуване на видно място на политика за достъпност на съдържанието за хората с увреждания, която:

- отразява мерките, които администрацията предприема за удовлетворяване на нуждите на различните потребители и лицата с увреждания;
 - съдържа информация относно начина, по който лицата с увреждания участват в процеса на разработване и развитие на интернет страницата;
 - определя мерките и средствата за управление и поддържане на нивото на достъпност;
 - съдържа план за провеждане на тестове за достъпност;
- Публичните уеб страници на портала трябва да бъдат проектирани и оптимизирани за ефективно и бързо индексирание от търсещи машини, с цел популяризиране сред потребителите и по-добра откриваемост при търсене по ключови думи и фрази. При разработката на страниците и при изготвяне на автоматизирани процедури за разгръщане на нова версия на портала, трябва да се използват инструменти за минимизиране и оптимизация на размера на изходния код (HTML, JavaScript и пр.) с оглед намаляване на обема на файловете и по-бързо зареждане на страниците;
- В екранните форми на портала трябва да се използват потребителски бутони с унифициран размер и лесни за разбиране текстове в еднакъв стил;
- Всички текстови елементи от потребителския интерфейс трябва да бъдат визуализирани със шрифтове, които са подходящи за изобразяване на екран и които осигуряват максимална съвместимост и еднакво възпроизвеждане под различни клиентски операционни системи и браузъри. Не се допуска използването на серифни шрифтове (Serif);
- Всяка екранна форма трябва да има наименование, което да се изписва в горната част на екранната форма. Наименованията трябва да подсказват на потребителя какво е предназначението на формата;
- Всички търсения трябва да са нечувствителни към малки и главни букви;
- Дългите списъци с резултати трябва да се разделят на номерирани страници с подходящи навигационни елементи за преминаване към предишна, следваща, първа и последна страница, конкретна страница. Навигационните елементи трябва да са логически обособени и свързани със съответния списък и да се визуализират в началото и края на HTML контейнера съдържащ списъка;

4.1.1.3.5 Системен журнал

- Порталът задължително трябва да предоставя графичен потребителски (уеб) интерфейс за проследимост на действията на всеки потребител (одит), както и версия на предишното състояние на данните, които той е променил в резултат на своите действия (системен журнал). Атрибутите, които трябва да се запазват при всеки запис, трябва да включват като минимум следните данни:
 - дата/час на действието;
 - модул на системата, в който се извършва действието;
 - действие;
 - обект, над който е извършено действието;
 - допълнителна информация;
 - IP адрес и браузър на потребителя.

Размерът на журнала на потребителските действия нараства по време на работа на всяка система, което налага по-различното му третиране от гледна точка организация на базата данни:

- по време на работа на портала потребителският журнал трябва да се записва в специализиран компонент, който поддържа много бързо добавяне на записи - този подход се налага, за да не се забавя излишно работата на портала;
- специална фоновая задача трябва да акумулира записаните данни и да ги организира в отделна специално предвидена за целта база данни, отделна от работната база данни на портала;
- данните в специализираната база данни трябва да се архивират и изчистват, като в специализираната база данни трябва да бъде достъпна информация за не повече от 2 месеца назад; при необходимост от информация за предишен период администраторът на портала трябва първо да възстанови архивните данни.

4.1.2 Дейност 2 - Разработване, тестване и внедряване на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от общественния сектор на Портала за отворени данни

4.1.2.1 Функционални изисквания

Инструментът за автоматизирано въвеждане на данни трябва да предоставя графичен потребителски (уеб) интерфейс за публикуване на данни на Портала за отворени данни. Той трябва да бъде интегриран на портала за отворени данни, откъдето администраторите на профили трябва да могат да го изтеглят или да свържат чрез него конкретен набор от данни.

Потребители на инструмента са:

- администраторите на профили съгласно чл. 8 (3) от Наредбата за стандартните условия за повторно използване на информация за обществеността и за нейното публикуване в отворен формат;
- организациите от обществеността съгласно чл. 15б. от ЗДОИ;
- граждани и техни организации и всички останали, желаещи да го използват.

Потребителите трябва да могат безпроблемно и лесно да инсталират инструмента на клиентски компютър или на сървър, след което да го настроят за теглене и публикуване на съответните данни на определена времева честота. Целта е този процес да бъде реализиран до степен, в която не е необходима намеса на ИТ специалист за конфигуриране и пускане на инструмента. Изпълнителят трябва да разработи наръчник за работа с инструмента, който да дава точни и ясни инструкции за настройка и работа с инструмента.

Инструментът за автоматизирано въвеждане на данни трябва да бъде създаден и внедрен чрез разработване на т.нар. Virtual Appliance, който да се инсталира на клиентски компютър или на сървър. Конкретни изисквания:

- възможност за автоматично и самостоятелно обновяване на софтуера,
- докладване към централизирана отдалечена точка за проблеми при фоновата му работа и
- периодично докладване към централизирана отдалечена точка за това, че софтуерът работи, коя версия е и какви са последните му дейности.

Графичният потребителски интерфейс трябва да може да се използва през уеб браузър. При своята разработка инструментът трябва да бъде тестван с множество системи за управление на релационни бази данни, в т.ч. различни версии на MS SQL, Oracle, MySQL, PostgreSQL, Informix, както и с файлове, записани от различни версии на Microsoft Excel, OpenOffice и LibreOffice.

Инструментът за автоматизирано въвеждане на данни трябва да бъде ограничен за въвеждане само на данни в отворен формат (CSV, JSON, KML, RDF, WMS, XML). Данни, които не са в отворен формат, не трябва да могат да бъдат публикувани на портала.

Инструментът трябва да функционира така, че след инсталация и настройка, да се стартира при стартиране на операционната система.

Инструментът трябва да поддържа функционалност и интерфейси за автоматизирано подаване, съответно обслужване, на стандартизирани заявки за административни услуги по електронен път.

Изпълнителят следва да осигури успешно тестване на инструмента с оглед безпрепятственото свързване към бази данни от организациите от обществения сектор, както и да го внедри на Портала за отворени данни.

В рамките на дейността Изпълнителят трябва да осигури автоматичното обновяване на минимум 100 набора от данни, публикувани на портала. За изпълнението на това изискване ще бъдат подбрани организации от обществения сектор, които публикуват най-много данни на портала – пр. Министерство на финансите (20 набора от данни), Министерство на образованието (15 набора от данни). Изпълнителят ще бъде ангажиран да осигури автоматизираното обновяване на данните, публикувани на портала за отворени данни, за не повече от 7 институции, локализирани в гр. София, като АМС ще осигури пълно съдействие от страна на съответните организации от обществения сектор.

4.1.2.2 Основни функционалности

Разработеният в рамките на дейността инструмент трябва да поддържа следните основни функционалности:

4.1.2.2.1 Настройване на инструмента за автоматизирано публикуване на данни

След изтегляне и инсталиране на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни върху клиентски компютър или на сървър, всеки потребител трябва да може самостоятелно (без намеса на ИТ специалист) да настрои инструмента през графичен потребителски интерфейс с най-малко следните характеристики:

- Настройване на източниците на данни – възможност за посочване на конкретен набор от данни, който да бъде публикуван, с опции както за заменяне на съществуващ ресурс (презаписване на нов набор от данни върху съществуващия), така и за добавяне на нов;
- Настройване на SQL заявка и данни за достъп до базата данни, от която трябва да се извличат/актуализират данните на портала;
- Настройване на път към xls/xlsx/ods и др. файлове, които да бъдат конвертирани в CSV или други отворени формати – аналогично на портала

трябва да бъде осигурена възможност за конвертиране на данните в отворен формат преди публикуване на Портала за отворени данни;

- Настройване на период на публикуване на портала – потребителите трябва да могат да задават честота на публикуване (обновяване) на данните на портала.

Пълният набор от характеристики, които следва да бъдат въведени за настройването на автоматизираното обновяване на всеки набор от данни на портала ще бъде дефиниран в процес на изпълнение на обособената позиция.

4.1.2.2.2 Самообновяване и наблюдение на „поведението“ на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни

Важна функционалност на инструмента за отворени данни е осигуряването на възможност:

- да изпраща доклади и сигнали за проблеми, възникнали по време на фоновата му работа, към централизирано място, за да може недостатъците в софтуера да бъдат изследвани и отстранени;
- за сигурно и надеждно самообновяване, за да може отдалечено да се отстраняват евентуални проблеми с него;
- да изпраща данни от периодичната си фоновата работа към централизирано място, за да е ясно коя негова версия функционира в кои организации от обществеността и да е лесно видимо, ако определена инсталация не се самообнови, или спре да функционира нормално, без да е изпращала доклад за проблем.

4.1.2.2.3 Изчистване на лични данни.

Инструментът за автоматизирано въвеждане на данни от организации от обществеността на Портала за отворени данни трябва да осигурява механизъм за изчистване на лични данни от въвежданите набори от данни на Портала за отворени данни.

4.1.2.3 Нефункционални изисквания

- Разработени технически насоки за използване на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни от организации от обществеността на Портала за отворени данни, публикувани на портала.
- Автоматизирано качени на портала минимум 100 набора от данни.

4.1.2.3.1 Авторски права и изходен код

- Всички права върху продуктите предмет на разработката и изходният код трябва да бъдат прехвърлени от Изпълнителя на Възложителя по проекта и изходният код (Source Code) разработван по проекта да бъде публично достъпен онлайн като софтуер с отворен код от първия ден на разработка, чрез използване на система за контрол на версиите.
- Изходният код и документацията на инструмента се предоставя публично в обем на авторските права под един от следните лицензи:
 - 1. EUPL (European Union Public License);
 - 2. GPL (General Public License) 3.0;
 - 3. LGPL (Lesser General Public License);
 - 4. AGPL (Affero General Public License);
 - 5. Apache License 2.0;
 - 6. New BSD license;
 - 7. MIT License;
 - 8. Mozilla Public License 2.0.
- Всички софтуерни приложения, системи, подсистеми, библиотеки и компоненти, които са необходими за реализацията на инструмента, трябва да бъдат разработвани като софтуер с отворен код и да бъдат достъпни в публично хранилище. Към настоящият момент следва да се използва общото хранилище за проекти с отворен код, финансирани с публични средства в България (към момента <https://github.com/governmentbg>). В случай, че върху част от компонентите, нужни за компилация, има авторски права, те могат да бъдат или в отделно хранилище с подходящия за това лиценз, или за тях трябва да бъде предоставен заместващ „mock up“ компонент, така че да не се нарушава компилацията на проекта;
- Когато се налага промяна в изходния код на използван софтуерен компонент, промените трябва да се извършват във fork хранилището на government.bg в съответствие с изискванията на основния проект. Изпълнителят трябва да извърши необходимите действия за включване на направените промени в основния проект чрез "pull requests" и извършване на необходимите изисквани от разработчиците на основния проект промени до приемането им. Тези дейности трябва да бъдат извършвани по време на целия проект.
- При установяване на наличие на нови версии на използваните проекти се извършва анализ на влиянието върху настоящата система. В случаите, при

които се оптимизира използвана функционалност, отстраняват се пропуски в сигурността, стабилността или бързодействието, новата версия се извлича и използва след успешното изпълнение на интеграционните тестове.

- Софтуерният инструмент, създаден по Дейност 2 трябва да бъде изработен при спазване на Предварителните условия за допустимост на проекти за е-управление, в съответствие с Насоките за кандидатстване

4.1.2.3.2 Софтуерна архитектура

- Всяка функционалност на сървърните компоненти на инструмента, която е достъпна за потребителите, трябва да е достъпна и като публичен програмен интерфейс чрез уеб-услуга;
- Всички системи трябва да комуникират помежду си единствено с публично документиран програмни интерфейси. Достъпът до програмните интерфейси се определя от ръководителя на АМС;
- Публичните програмни интерфейси трябва да поддържат атрибут за версия. Старите версии трябва да са достъпни минимум 24 месеца след публикуването на нова версия.
- Инсталирането на нова версия трябва да се извършва, без да се спира работа
- Да бъде предвидена система за ежедневно създаване на резервни копия на данните, които да се съхраняват извън инфраструктурата на инструмента;
- Източникът на наборите от данни трябва да може да бъде както релационна база данни, така и локална електронна таблица;
- Инструментът трябва да може да работи както под Windows, така и под Linux. Трябва да се поддържат версии на Windows от Windows 7 и по-нови;
- Инструментът за автоматизирано въвеждане на данни трябва да бъде разположен върху Държавния хибриден частен облак като среда за функциониране на информационната система.

4.1.2.3.3 Информационна сигурност

- Инструментът трябва да съответства на изискванията за оперативна съвместимост и мрежова и информационна сигурност съгласно стандартите, дефинирани в Наредбата за общите изисквания за мрежова и информационна сигурност;
- Да се реализират технологични и архитектурни решения за осигуряване на недискриминационно инсталиране, опериране и поддръжка, както и

работоспособност и отказоустойчивост на информационната система в продуктивен режим върху споделените ресурси на електронното управление;

- В случай че повече от една администрация е потенциален потребител на системата, да се реализира техническа възможност за едновременно използване на системата от повече от една администрация, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост и информационна сигурност;
- Да се реализират функционалности за електронно удостоверяване на авторство, интегритет, време, връчване и други чрез електронни удостоверителни услуги по смисъла на [Регламент \(ЕС\) № 910/ 2014](#), както и да се осигури непрекъсната поддръжка на актуалните стандарти за информационна сигурност;
- Да се реализират функционалности за електронна идентификация съгласно [Закона за електронната идентификация](#);
- Мрежата на държавната администрация (ЕЕСМ) ще бъде използвана като основна комуникационна среда и като основен доставчик на защитен Интернет капацитет (Clean Pipe) – изискванията на инструмента по отношение на използвани комуникационни протоколи, TCP портове и пр. трябва да бъдат детайлно документирани от Изпълнителя, за да се осигури максимална защита от хакерски атаки и външни прониквания, чрез прилагане на подходящи политики за мрежова и информационна сигурност от Възложителя в инфраструктурата на Държавния Хибриден Частен Облак и ЕЕСМ.

4.1.2.3.4 Използваемост

- При проектирането и разработката на софтуерните компоненти и потребителските интерфейси трябва да се спазват стандартите за достъпност на потребителския интерфейс за хора с увреждания WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines 2.0 на World Wide Web Consortium), съответстващ на ISO/IEC 40500:2012;
- За търсене трябва да се използват системи за пълнотекстово търсене (напр. Solr, ElasticSearch). Не се допуска използването на индекси за пълнотекстово търсене в СУБД;
- При визуализация на уеб-страници, системите трябва да осигуряват висока производителност и минимално време за отговор на заявки - средното време за заявка трябва да бъде по-малко от 1 секунда, с максимум 1 секунда

стандартно отклонение, за 95% от заявките, без да се включва мрежовото време закъснение (Network Latency) при транспорт на пакети между клиента и сървъра;

- Потребителските интерфейси на публичните елементи от информационните системи трябва да бъдат с адаптивен дизайн и структура, така че да са достъпни и удобни за обичайна употреба както от мобилни устройства, така и от настолни устройства;
- В рамките на изпълнение на обособената позиция Изпълнителят трябва да предвиди разработване и публикуване на видно място политика за достъпност на съдържанието за хората с увреждания, която:
 - отразява мерките, които администрацията предприема за удовлетворяване на нуждите на различните потребители и лицата с увреждания;
 - съдържа информация относно начина, по който лицата с увреждания участват в процеса на разработване и развитие на интернет страницата;
 - определя мерките и средствата за управление и поддържане на нивото на достъпност;
 - съдържа план за провеждане на тестове за достъпност;
- В екранните форми на инструмента трябва да се използват потребителски бутони с унифициран размер и лесни за разбиране текстове в еднакъв стил;
- Всички текстови елементи от потребителския интерфейс трябва да бъдат визуализирани със шрифтове, които са подходящи за изобразяване на екран и които осигуряват максимална съвместимост и еднакво възпроизвеждане под различни клиентски операционни системи и браузъри. Не се допуска използването на серифни шрифтове (Serif);
- Всяка екранна форма трябва да има наименование, което да се изписва в горната част на екранната форма. Наименованията трябва да подсказват на потребителя какво е предназначението на формата;
- Всички търсения трябва да са нечувствителни към малки и главни букви;
- Дългите списъци с резултати трябва да се разделят на номерирани страници с подходящи навигационни елементи за преминаване към предишна, следваща, първа и последна страница, конкретна страница. Навигационните елементи трябва да са логически обособени и свързани със съответния списък и да се визуализират в началото и края на HTML контейнера съдържащ списъка;

4.1.2.3.5 Системен журнал

Инструментът задължително трябва да предоставя графичен потребителски (уеб) интерфейс за проследимост на действията на всеки потребител (одит), както и версия на предишното състояние на данните, които той е променил в резултат на своите действия (системен журнал). Атрибутите, които трябва да се запазват при всеки запис, трябва да включват като минимум следните данни:

- дата/час на действието;
- модул на системата, в който се извършва действието;
- действие;
- обект, над който е извършено действието;
- допълнителна информация;
- IP адрес и браузър на потребителя.

Размерът на журнала на потребителските действия нараства по време на работа на всяка система, което налага по-различното му третиране от гледна точка организация на базата данни:

- по време на работа на инструмента потребителският журнал трябва да се записва в специализиран компонент, който поддържа много бързо добавяне на записи - този подход се налага, за да не се забавя излишно работата на портала;
- специална фоновая задача трябва да акумулира записаните данни и да ги организира в отделна специално предвидена за целта база данни, отделна от работната база данни на инструмента;
- данните в специализираната база данни трябва да се архивират и изчистват, като в специализираната база данни трябва да бъде достъпна информация за не повече от 2 месеца назад; при необходимост от информация за предишен период администраторът трябва първо да възстанови архивните данни.

4.2 Методология за управление на дейностите и докладване на изпълнението

4.2.1 Управление на обособената позиция

Участниците трябва да предложат методология за управление на обособена позиция 1 от обществената поръчка, като се изтъкнат ползите ѝ за успешното изпълнение на договора. Предложената методология трябва да съответства на най-

добрите световни практики и препоръки (например PRINCE2, PMBOK и др. еквивалентни).

Методологията за управление на обособена позиция 1 от обществената поръчка трябва да включва описание на:

- **етапите на изпълнение** на обособената позиция, като минимум етапите, описани в т. 4.2.3 Етапи на изпълнение на обособената позиция, по-долу в настоящото изложение;
- **организация на изпълнение:**
 - структура на екипа на Изпълнителя;
 - начин на взаимодействие между членовете на екипа на Изпълнителя;
 - комуникация и връзки за взаимодействие с екипа на Възложителя;
- **документация:**
 - доклади, които Изпълнителят трябва да предостави на Възложителя:
- **Встъпителен доклад** - предава се **до 10 календарни дни** от датата на сключване на договора, който следва да включва като минимум: подробен работен план и актуализиран времеви график с обоснована последователност за провеждане на всяка дейностите в обособената позиция, отговорни лица и екипи, начини на комуникация между екипите на Възложителя и Изпълнителя.
Докладът подлежи на одобрение в срок **до една седмица** от получаването му. При необходимост от корекции преди окончателното одобрение, докладът следва да бъде ревизиран и внесен в срок, указан от Възложителя, но не по-дълъг от **7 календарни дни**. За приемане–предаването на доклада се подписва протокол.
- **Междинни доклади с пълните резултати от всяка една от дейностите** трябва да бъдат представени **до 7 календарни дни**, считано от датата на изтичане на срока за изпълнение на съответната дейност, според одобрения план-график. Междинните доклади трябва да съдържат информация за изпълнението на съответната дейност и постигнатите резултати, срещнати проблеми, причини и мерки, предприети за преодоляването им, рискове за изпълнение на свързани дейности, др

- **Окончателен доклад**, предоставян на Възложителя в края на периода на изпълнение на обособената позиция, който трябва да съдържа описание на изпълнението и резултатите.
- Представянето на междинните и окончателния доклади по изпълнение на обособената позиция трябва да се извършва чрез подписване на двустранни приемо-предавателни протоколи, подписани от представители на Изпълнителя и на Възложителя.
- Възложителят разглежда представените доклади и уведомява Изпълнителя за приемането им без забележки, или ги връща за преработване, допълване и/или окомплектоване, ако не отговарят на изискванията, като чрез упълномощено в договора лице дава указания и определя срок за отстраняване на констатираните недостатъци и пропуски.
 - техническа и експлоатационна документация, описваща реализацията на портала и инструмента:
 - детайлно представяща програмния приложен интерфейс (API), включително за поддържаните уеб-услуги, команди, структури от данни и др.;
 - придружена и с примерен програмен код и/или библиотеки (SDK), за реализиране на интеграция с външни системи, разработен(и) на Java или .NET. Примерният код трябва да е напълно работоспособен и да демонстрира базови итерации с API-то:
 - Регистриране на крайна точка (end-point) за получаване на актуализации от портала в реално време;
 - Заявки за получаване на номенклатурни данни (списъци, таксономии);
 - Заявки за актуализиране на номенклатурни данни (списъци, таксономии);
 - Идентификация и оторизация на потребител или уеб-услуга;
 - публично достъпна по отношение на API;
 - детайлно представяща схемата на базата данни – структури за данни, индекси, дялове, съхранени процедури, конфигурации за репликация на данни и др.

- пълна и изчерпателна по отношение на експлоатация - да включва:
 - ръководство за администратора, включващо всички необходими процедури и скриптове по инсталиране, конфигуриране, архивиране, възстановяване и други, необходими за администриране на портала и инструмента;
 - документи за крайния ползвател, описващи цялостната функционалност на приложния софтуер и съответното му използване от крайни ползватели;
 - описание на софтуерните модули;
 - описание на изходния програмен код.;
- документация, свързана с отчитане изпълнението на договора за обособената позиция:
 - приемо-предавателни протоколи – Всеки завършен етап/действие по изпълнение на обособената позиция се предава на Възложителя с двустранно подписан приемо-предавателен протокол. В протоколите се описват съпътстващите документи, предадени по съответния етап/действие.
 - констативни протоколи - Успешното приключване на всеки етап и действие от изпълнение на обособената позиция се удостоверява чрез двустранно подписан констативен протокол между представители на Изпълнителя и на Възложителя. В протоколите се описват съпътстващите документи, свързани с успешното приключване на съответния етап/действие.
- подход за управление на версиите на документите с оглед поддържане на актуална документация;
- **управление на качеството;**
- **график за изпълнение на обособената позиция.** В графика участниците трябва да опишат действията и стъпките за тяхното изпълнение максимално детайлно, като покажат логическата връзка между тях. В графика трябва да са посочени етапите на предаване на всеки от документите, изготвени в изпълнение на обособената позиция.

Документацията, предоставена от Изпълнителя на Възложителя като цяло, трябва да бъде:

- на български език;
- на хартия и в електронен формат (ODF / Office Open XML / MS Word DOC / RTF / PDF / HTML или др.), позволяващ пълнотекстово търсене / търсене по ключови думи и копиране на части от съдържанието от оригиналните документи във външни документи, за вътрешна употреба на Възложителя;
- актуализирана, в съответствие със съгласувана с Възложителя процедура (съобразно предложения подход за управление на версиите), която следва да включва документи, подлежащи на промяна/актуализация, крайни срокове;
- навсякъде, където в документацията има включени диаграми или графики, те трябва да бъдат вградени в документите в оригиналния си векторен формат.

4.2.2 Управление на риска

В техническото си предложение участниците трябва да опишат методология за управление на риска, която ще прилагат при изпълнението на обособената позиция.

Участниците трябва да представят оценка на вероятност и въздействие на минимум следните рискове, идентифицирани от Възложителя:

- Изоставане от графика при текущото изпълнение на дейностите по обособената позиция;
- Промени в нормативната уредба, които ще рефлектират върху изпълнението на обособената позиция, в т.ч. по отношение на функционалности и възможности за интеграция;
- Недобра комуникация между екипите на Възложителя и Изпълнителя;
- Недостатъчна ангажираност на лицата, участващи в процеса на внедряване на портала и инструмента;
- Неправилно и неефективно разпределяне на ресурсите и отговорностите при изпълнението на договора;
- Неправилен избор на среда и/или средства за разработка
- Не информиране на Възложителя за всички потенциални проблеми, които биха могли да възникнат в хода на изпълнение на дейностите;
- Неразработен и/или не функциониращ ДХЧО.

В техническото си предложение участниците трябва да отчетат тези и други потенциални рискове, като предложат адекватни мерки за тяхното намаляване и преодоляване.

В методологията си, участниците трябва да посочат средствата и техниките за управление на риска, и да дадат обосновка за използваната методология.

4.2.3 Етапи на изпълнение на обособената позиция

Изпълнението на обособената позиция трябва да се извършва в съответствие с нормативната база, изискванията на Възложителя и Оперативна програма „Добро управление“. С оглед на това до 10 календарни дни от сключването на договора Изпълнителят трябва да предостави на Възложителя **Встъпителен доклад** за изпълнение на проекта, който трябва да съдържа минимум:

- подробен работен план и актуализиран времеви график за периода на обособената позиция;
- отговорни лица и екипи;
- начини на комуникация между екипите на Възложителя и Изпълнителя.

Встъпителният доклад следва да бъде одобрен от Възложителя.

Изпълнението на всеки етап от обособената позиция подлежи на „одобрение“, което формално се изразява в изготвяне и подписване на констативен протокол/и за успешно изпълнение и „приемане“ на етапа от страна на Възложителя.

В техническото си предложение участниците трябва да предложат подход за изпълнение на обособената позиция, като включат минимум следните етапи:

4.2.3.1 Анализ на данните и изискванията

Анализът на данните и изискванията е първия етап от изпълнението на обособена позиция 1. В него трябва да се направи анализ най-малко на:

- текущия портал за отворени данни: <https://opendata.government.bg/> по отношение на функционалностите, които трябва да бъдат прехвърлени на новия портал;
- типа и обема на данните, предмет на публикуване на портала;
- процесът/ите, които се изпълняват във връзка с публикуване на данни на портала.

Изпълнението на етапа и обследването на изискванията за изграждане на портала и инструмента следва да се базира на:

- техническите изисквания, заложи в настоящото техническо задание;
- изискванията, заложи в нормативната база по отношение на Портала за отворени данни;
- добри практики при изграждането на портали за отворени данни (<https://data.gov.uk/>, <https://data.europa.eu/euodp/en/data/>, <http://www.data.gouv.fr/fr/>, <http://www.dati.piemonte.it/>, <https://data.overheid.nl/> и др.).

Резултати:

- извършен и предаден анализ на данните и изискванията;
- подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Анализ на данните и изискванията“.

4.2.3.2 Изготвяне на системен проект

На база извършения анализ в предходния етап Изпълнителят трябва да дефинира в детайли обхвата на реализация на софтуерната разработка и да документира изискванията към софтуера във функционално-техническа спецификация - **системен проект**, който да послужи за пряка изходна база за разработка. В системния проект трябва да бъдат описани всички изисквания за реализирането на портала.

Изготвянето на системния проект включва следните основни задачи:

- Определяне на концепция за изграждане на портала и инструмента на базата на техническото задание;
- Документиране на детайлни изисквания и бизнес процеси, които трябва да се реализират в портала и инструмента;
- Дизайн на информационната система, хардуерната и комуникационната инфраструктура;
- Изготвяне на план за техническа реализация;
- Определяне на потребителския интерфейс.

Изпълнението на задачите изисква дефиниране модели на бизнес процеси, политика за сигурност и защита на данните, основни изграждащи блокове, транзакции, технология на взаимодействие, мониторинг на системата, спецификация на

номенклатурите, роли в системата и други. При документирането на изискванията, с цел постигане на яснота и стандартизация на документите, е необходимо да се използва стандартен език за описание на бизнес процеси – BPMN.

Системният проект подлежи на одобрение от Възложителя. В случай на забележки, корекции или допълнения от страна на Възложителя, Изпълнителят е длъжен да ги отрази в системния проект в срок не по-късно от 5 работни дни.

Резултати:

- изготвен от Изпълнителя и одобрен от Възложителя системен проект за изграждане на портала и инструмента за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от общественния сектор;
- подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Изготвяне на системен проект“.

4.2.3.3 Разработване на софтуерното решение

Етапът на разработка трябва да включва изпълнението най-малко на следните задачи:

- разработка на модулите на портала и инструмента съгласно изготвения в предходния етап системен проект;
- конвертор;
- мигриране на данните от текущия Демонстрационен портал за отворени данни на новосъздадения – Изпълнителят на обособената позиция трябва да мигрира само данните в отворен формат. Всички останали данни, които текущо не са публикувани в отворен формат на портала за отворени данни, пр. данните в .pdf, .xls формат ще бъдат конвертирани и обработени от страна на АМС и/или съответната административна структура или при невъзможност за конвертиране няма да бъдат публикувани. Изпълнителят на обособената позиция няма да има ангажимент към конвертирането, мигрирането или обработването на данни, които са публикувани на текущия портал за отворени данни и не са в отворен формат.;
- интеграция на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни с Портала за отворени данни;
- провеждане на вътрешни тестове на портала и инструмента (в среда на разработчика);

- изготвяне на детайлни сценарии за провеждане на приемателните тестове за етапи „Тестване“ и „Внедряване“.

Изпълнителят трябва регулярно (не по-често от всеки 2 седмици и не по-рядко от 4 седмици) да представя на вниманието на Възложителя напредъка по развитието на новия портал и инструмента. Това представяне може да се извършва под формата на работна среща (виртуална или физическа), на която да се представя, разказва, а при възможност и демонстрира изграденото в изминалия период. Срещите трябва да се документират, като се отбелязват основните въпроси, постигнати резултати, проблеми и взети решения.

При разработката на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни на портала, Изпълнителят трябва да вземе предвид факта, че инструментът трябва да бъде тестван с множество системи за управление на релационни бази данни, в т.ч. различни версии на MS SQL, Oracle, MySQL, Postgre SQL, Informix, както и с файлове, записани от различни версии на Microsoft Excel, OpenOffice и LibreOffice.

Резултати:

- извършена софтуерна разработка и тестване при Изпълнителя на Портала за отворени данни, осигуряваща техническа възможност за публикуване на публичната информация в отворен формат като единна точка за достъп до публичната информация, публикувана в отворен формат и софтуерна разработка на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от общественния сектор на Портала за отворени данни;
- изходен код с включени коментари и конфигурационни файлове на софтуерните модули и компоненти;
- програмни модули на портала и инструмента за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от общественния сектор;
- база от данни на портала и инструмента за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от общественния сектор;
- успешно мигрирани (прехвърлени) данни от Демонстрационния портал за отворени данни на новосъздадения;
- успешно интегриран инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организации от общественния сектор с Портала за отворени данни;
- подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Разработване на софтуерното решение“.

4.2.3.4 Тестване

За управление на качеството на разработката Изпълнителят трябва да проведе тестване на софтуерното решение в създадена от него тестова среда, за да демонстрира, че изискванията са изпълнени. Изпълнителят трябва да проведе най-малко следните тестове:

- **функционални** – за проверка на работоспособността и изпълнение на изискванията на Възложителя, заложиени в системния проект;
- **за натоварване** – за демонстриране натоварването и производителността на системата при голям обем от данни и информация;
- **за контрол и сигурност на достъпа** – за минимизиране на рисковете от нерегламентиран достъп до портала и инструмента за автоматизирано въвеждане на данни;
- **приемателни тестове** – за демонстриране работоспособността на системата и изпълнение на изискванията пред Възложителя с оглед приемане на изпълнението;

Инструментът за въвеждане на данни на портала за отворени данни трябва да бъде тестван с множество системи за управление на релационни бази данни, в т.ч. различни версии на MS SQL, Oracle, MySQL, Postgre SQL, Informix, както и с файлове, записани от различни версии на Microsoft Excel, OpenOffice и LibreOffice.

Тестовата среда за провеждане на тестове при Възложителя трябва да бъде изградена със съдействието на Изпълнителя.

Резултати:

- тествани при Изпълнителя Портал за отворени данни и инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от обществеността на Портала за отворени данни;
- план за тестване пред Възложителя;
- тестови сценарии, покриващи изискванията на системния проект;
- проведени приемателни тестове пред Възложителя;
- подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Тестване“.

4.2.3.5 Внедряване

Изпълнителят трябва да внедри портала и инструмента за автоматизирано въвеждане на данни в информационната и комуникационна среда на администрацията на Министерски съвет. Това включва инсталиране, конфигуриране и настройка на програмните компоненти в условията на експлоатационната среда на администрацията на Министерски съвет.

Преди стартиране на процеса по внедряване на портала и инструмента за автоматизирано въвеждане на данни Изпълнителят трябва да разработи и предостави на Възложителя за съгласуване план за внедряване, който трябва да съдържа описание на стъпките и времето за внедряване на софтуерното решение в експлоатационна среда.

Всички софтуерни модули и компоненти, които ще се внедрят, трябва да са съпроводени със специфична документация за инсталиране и/или техническа документация, в това число:

- наръчник за администраторите на портала и администраторите на профилите;
- наръчник за администраторите на портала и администраторите на профилите, , включващ всички необходими процедури и скриптове по инсталиране, конфигуриране, архивиране, възстановяване и други, необходими за администриране на системата;
- ръководство за крайния ползвател, описващи цялостната функционалност на приложния софтуер и съответното му използване от крайни ползватели;
- детайлно описание на базата данни;
- описание на софтуерните модули;
- описание на изходния програмен код.

Резултати:

- план за внедряване;
- внедрени Портал за отворени данни и инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организации от общественния сектор на Портала за отворени данни;
- предадена на Възложителя пълна техническа и експлоатационна документация, включваща най-малко:
 - разработен и публикуван на портала наръчник за администраторите на портала и администраторите на профилите;

- разработено и публикувано на портала ръководство за потребителите, които ще използват функционалностите на портала и публикуваната на него информация и кратка видео-демонстрация за работа с портала (също публикувана на портала);
- разработени технически насоки, съдържащи изисквания и препоръки за създаване, поддържане и публикуване на информация в отворен формат, публикувани на портала, предназначени за всички представители на организациите от общественения сектор, които създават и поддържат публична информация;
- разработени технически насоки за използване на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни от организации от обществения сектор на Портала за отворени данни, публикувани на портала;
- детайлно описание на базата данни;
- описание на софтуерните модули;
- описание на изходния програмен код.
- автоматизирано качени на портала минимум 100 набора от данни;
- подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Внедряване“.

4.2.3.6 Обучение

След приключване на етапа на внедряване на портала и на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни Изпълнителят трябва да подготви програма за обучение и обучителните материали (презентации, схеми, диаграми и др., които ще ползва по време на обучението), в които да бъдат представени функционалностите на портала и инструмента за автоматизирано качване на данните, видовете инструменти за преформатиране, начините за публикуване и процесите при повторното използване на информацията, публикувана в отворен формат и методите за създаване на крайни продукти от отворените данни - визуализации, приложения и др.

Възложителят предвижда организирането на 4 еднодневни обучения в София, на които да бъдат обучени 80 лица (средно от по 20 лица в група). Ангажимент на Изпълнителя във връзка с провеждането на обученията е да подготви програма за обучението и обучителни материали, които следва да бъдат одобрени от Възложителя. В обучителните материали се включва и сертификат за участниците. Изпълнителят

трябва да осигури и лектори за обученията, които също подлежат на одобрение от Възложителя.

Резултати:

- разработена програма за обучения на администраторите на портала и администраторите на профилите;
- осигурени лектори;
- подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Обучение“.

4.3 Отстраняване на грешки

Изпълнителят следва да отстранява за своя сметка всички грешки и проблеми, пряко или косвено свързани с изготвения от него продукт за срок от една година, считано от приемане на резултата от Дейност 1 и Дейност 2 от обособена позиция 1.

Изисквания към обема на дейностите, включени в отстраняването на грешки:

- Отстраняване на проблеми, които нарушават функционалната работоспособност на разработеното от Изпълнителя или появили се в резултат от него;
- Отстраняване на проблеми със функционирането на системата, произтекли от осъществени от него промени в нея;
- Коригиране на възникнали несъответствия между реализираната функционалност, техническото задание и техническото предложение.

Минимални изисквания по отношение на сроковете на реакция при осъществяване на отстраняването на грешки:

- При грешки с критични последици за основната функционалност на портала и инструмента или тяхната неработоспособност - разрешаване на проблема до два работни часа, считано от уведомяването от страна на Възложителя;
- При грешки, водещи до затруднение в процеса на работа (функциониране в ограничен режим) - разрешаване на проблема до осем работни часа, считано от уведомяването от страна на Възложителя;
- При грешки с минимални последици за нормалното обслужване на бизнес процесите - разрешаване на проблема до три работни дни, считано от уведомяването от страна на Възложителя.

Резултати:

- поддържани в експлоатация Портал за отворени данни и инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от общественния сектор на Портала за отворени данни;
- докладвани проблеми/дефекти и извършени действия по овладяването им в рамките на договорения период за отстраняване на грешки;
- подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Отстраняване на грешки“.

4.4 Срокове за изпълнение. Резултати от изпълнението на дейностите и отчетни продукти

Срокът за изпълнение на всички дейности по обособената позиция е до 7 (седем) месеца от сключването на договора.

Посочените срокове за изпълнението на дейностите са индикативни и зависят от датата на сключване на договор за обществена поръчка по обособена позиция 1. Независимо от това, всички дейности следва да са приключили до датата на приключване на проекта. С оглед оптимизирането на работата, Изпълнителят може да заложи период за паралелно изпълнение на някои от дейностите в графика, който следва да представи в предложението си за изпълнение.

<i>Обособена позиция 1: Изграждане на Портал за отворени данни, разработване на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от общественния сектор на портала и провеждане на свързано обучение</i>	
<i>Срок за изпълнение на дейността - до 7 (седем) месеца от сключване на договора за възлагане на обществена поръчка по обособена позиция 1</i>	
<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отчетни продукти</i>
✓ Извършена софтуерна разработка, тестване и внедряване на Портала за отворени данни, осигуряваща техническа възможност за публикуване на публичната информация в отворен формат като единна точка за достъп до публичната информация, публикувана в отворен формат;	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Встъпителен доклад; ✓ Междинни доклади за изпълнение на Дейност 1 и Дейност 2 от обособената позиция; ✓ Констативни протоколи за приемане изпълнението Дейност 1 и Дейност 2 от обществената поръчка; ✓ Окончателен доклад за изпълнение на обособена позиция 1 от обществената поръчка;

	✓ Констативен протокол за приемане изпълнението на обособената позиция.
<p>Дейност 1: Разработване, тестване и внедряване на Портал за отворени данни</p> <p>Срок за изпълнение на дейността - до 7 (седем) месеца от сключване на договора за възлагане на обществена поръчка по обособена позиция 1</p>	
Очаквани резултати	Отчетни продукти
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Извършена софтуерна разработка, тестване и внедряване на Портала за отворени данни, осигуряваща техническа възможност за публикуване на публичната информация в отворен формат като единна точка за достъп до публичната информация, публикувана в отворен формат; ✓ Разработен и публикуван на портала наръчник за администраторите на портала и администраторите на профилите; ✓ Разработено и публикувано на портала ръководство за потребителите, които ще използват функционалностите на портала и публикуваната на него информация и кратка видео-демонстрация за работа с портала (също публикувана на портала); ✓ Разработени технически насоки, съдържащи изисквания и препоръки за създаване, поддържане и публикуване на информация в отворен формат, публикувани на портала, предназначени за всички представители на организациите от общественния сектор, които създават и поддържат публична информация; ✓ Разработена програма за обучения на администраторите на портала и администраторите на профилите; ✓ Осигурени лектори; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Системен проект за изграждане на Портала за отворени данни; ✓ Изходен код с включени коментари и конфигурационни файлове на софтуерните модули и компоненти; ✓ Програмни модули на портала; ✓ База от данни на портала с детайлно представяне на схемата на базата данни - структури за данни, индекси, дялове, съхранени процедури, конфигурации за репликация на данни и др.; ✓ План за тестване; ✓ Тестови сценарии; ✓ План за внедряване; ✓ Наръчник за администраторите на портала и администраторите на профилите с обща информация, инструкции и процедури за администриране и поддръжка на приложните сървъри, сървърите за бази данни и обща информация, инструкции и процедури за администриране, архивиране и възстановяване, и поддръжка на сървъра за управление на бази данни; ✓ Ръководство за потребителите, които ще използват функционалностите на портала и публикуваната на него информация и кратка видео-демонстрация за работа с портала; ✓ Технически насоки, съдържащи

<p>✓ Прехвърлени данни от Демонстрационния портал за отворени данни на новосъздадения.</p>	<p>изисквания и препоръки за създаване, поддържане и публикуване на информация в отворен формат, публикувани на портала, предназначени за всички представители на организациите от общественения сектор, които създават и поддържат публична информация;</p> <p>✓ Програма за обучения на администраторите на портала и администраторите на профили;</p> <p>✓ Констативни протоколи за отчитане изпълнението на етапите от Дейност 1 от обособената позиция.</p>
<p>Дейност 2: Разработване, тестване и внедряване на инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от общественения сектор на Портала за отворени данни</p> <p>Срок за изпълнение на дейността - до 7 (седем) месеца от сключване на договора за възлагане на обществена поръчка по обособена позиция 1</p>	
Очаквани резултати	Отчетни продукти
<p>✓ Разработен, тестван и внедрен инструмент за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от обществения сектор на Портала за отворени данни, интегриран на портала;</p> <p>✓ Разработени технически насоки за използване на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни от организации от обществения сектор на Портала за отворени данни, публикувани на портала;</p> <p>✓ Автоматизирано качени на портала минимум 100 набора от данни.</p>	<p>✓ Системен проект за изграждане на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни от организациите от обществения сектор на Портала за отворени данни;</p> <p>✓ Изходен код с включени коментари и конфигурационни файлове на софтуерните модули и компоненти;</p> <p>✓ Програмни модули на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни от организации от обществения сектор;</p> <p>✓ База от данни на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни от организации от</p>

	<p>обществения сектор с детайлно представяне на схемата на базата данни - структури за данни, индекси, дялове, съхранени процедури, конфигурации за репликация на данни и др.;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ План за тестване;✓ Тестови сценарии;✓ План за внедряване;✓ Технически насоки за използване на инструмента за автоматизирано въвеждане на данни от организации от обществения сектор на Портала за отворени данни;✓ Програма за обучения на администраторите на инструмента;✓ Констативни протоколи за отчитане изпълнението на етапите от Дейност 2 от обособената позиция.
--	---

4.5 Изисквания към съдържанието на техническото предложение на участниците

Предложението на участника за изпълнение на обособената позиция следва да отговоря на изискванията на техническото задание и да има най-малко следното съдържание:

- Подробно, аргументирано и ясно описание на концепцията на участника за изпълнение на всички дейности с точно, ясно и конкретно представяне на подхода за постигане на всички очаквани резултати, както и разпределение на човешкия ресурс, който ще участва в изпълнението на обособената позиция;
- Методология за управление на обособена позиция 1 от обществената поръчка, съдържаща най-малко разделите, описани в т. 4.2.1 Управление на обособената позиция, а именно:
 - Етапи на изпълнение;
 - Организация на изпълнение;
 - Документация;

- Управление на качеството;
- График, отразяващ последователността и продължителността на отделните дейности, както и индикативни дати за предаване на отчетните резултати и продукти;
- Методология за управление на риска, съгласно изискванията, описани в т. 4.2.2 Управление на риска.
- Приложим подход (методология) за софтуерна разработка, инструменти за разработка и среда за провеждане на вътрешни тестове. Участниците трябва да опишат как предложението от тях подход ще бъде адаптиран за успешното изпълнение на обособената позиция и изграждането на нов портал за отворени данни и инструмент за автоматизирано въвеждане на данни.
- Методология за тестване на портала и инструмента с включено описание на процедура и инструмент(и) за управление на дефектите, която ще се следва при изпълнение на обособената позиция, както и набор от тестове, които ще бъдат изпълнени от страна на участника.
- Приложим подход за внедряване на системата с включено описание на начина за осигуряване на автоматизирано обновяване на минимум 100 набора от данни на Портала за отворени данни.
- Приложим подход за провеждане на обученията.
- Процедура за отстраняване на грешки и за генериране на заявки и отчети;

В предложенията си, участниците трябва да посочат кои добри практики и/или методологии ще прилагат в дейността си, като посочат източници.

4.6 Други изисквания на Възложителя

При реализиране на дейностите по настоящата обособена позиция, в допълнение към гореизложеното, Изпълнителят следва да има предвид и посочените по-долу изисквания:

- Ще бъде организирана първоначална/встъпителна среща, между екипа на Изпълнителя и този от страна на Възложителя за уточняване на въпроси във връзка с изпълнението на посочените основни дейности.
- На тази среща ще бъдат уточнени и подробностите по изготвянето и предоставянето на Встъпителен доклад.

- Възложителят си запазва правото при изпълнение на всяка конкретна дейност от обособената позиция да иска корекции по продукта, ако се констатира отклонение от договореното.
- Изпълнителят работи в координация и взаимодействие с Възложителя.
- Изпълнителят изпълнява дадените от Възложителя текущи указания по изпълнение на обособената позиция.
- Изпълнителят е длъжен да отстранява за своя сметка допуснатите недостатъци, грешки и появили се дефекти в определен от Възложителя срок.
- Изпълнителят следва да предприеме необходимите мерки, за да осигури визуалната идентификация на предоставеното от Европейския съюз финансиране или съфинансиране. Тези мерки за визуализация трябва да съответстват на правилата относно визуалната идентификация, определени в „Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020“, публикуван на следния интернет адрес <http://www.eufunds.bg/bg/page/1061>.

5 ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 2: „Разработване, тестване и внедряване на Платформа за достъп до обществена информация и провеждане на свързано обучение“

5.1 Описание на дейността

В рамките на дейността следва да бъде разработена, тествана и внедрена Платформа за достъп до обществена информация и като резултат да бъде създадена нова електронна услуга "Предоставяне на достъп до обществена информация". Платформата за достъп до обществена информация се създава и поддържа от администрацията на Министерския съвет съгласно чл. 15в, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

Платформата трябва да представлява единна, централна, публична уеб базирана информационна система, която осигурява заявяване на достъп и публикуване на обществена информация. Целият процес по подаване и разглеждане на заявление, предоставяне на решение и публикуване на съответната информация, както и препращане по компетентност, трябва да бъде обезпечен електронно чрез платформата (с изключение на връчването на отказ и частичен достъп, които се връчват и съгласно установената към момента практика). Необходимо е да бъдат проведени

специализирани обучения с цел определените администратори на платформата да придобият необходимите знания и умения за работа с Платформата за достъп до обществена информация.

Целите на платформата са:

- Подобряване на прозрачността по предоставянето на достъп до информация от страна на задължените субекти по ЗДОИ;
- Улесняване на заявителите;
- Повишаване на информираността на обществото чрез публикуване на информацията по запитванията;
- Спестяване на работа и време на задължените субекти;
- Улесняване търсенето на предоставената обществена информация.

Очакваните резултати от изпълнението на дейността са:

- Разработена, тествана и внедрена Платформа за достъп до обществена информация;
- Разработен наръчник за администраторите на платформата и администраторите на профилите в нея, публикуван на платформата;
- Разработено ръководство за потребителите и кратка видео-демонстрация за работа с платформата, публикувани на платформата;
- Разработена програма за обучение;
- Осигурени лектори;
- Реализиране на нова електронна услуга "Предоставяне на достъп до обществена информация".

5.1.1 Основни функционалности

Платформата за достъп до обществена информация следва да бъде разработена по начин, който позволява връзка към? задължените субекти по ЗДОИ:

- Държавните органи (изпълнителна власт – централна администрация, териториална администрация, които ще бъдат изтеглени от Административния регистър) и други органи (с опция за въвеждане на допълнителни субекти).
- Публично-правни субекти (с опция за въвеждане на допълнителни субекти).

Платформата трябва да предоставя възможност за заявяване на достъп до обществена информация и публикуване на предоставената от задължените субекти търсена информация. Необходимо е да бъде осигурена възможност за интегриране на

платформата с деловодни системи и за свързването ѝ с регистри на електронни заявления, когато има такива. Необходимо е да бъде осигурена възможност задължените субекти да бъдат въвеждани поетапно, т.е. първоначално въведеният на платформата списък трябва да може да се допълва във всеки един момент от администраторите на платформата. Платформата трябва да осигурява и възможност за препращане по компетентност в случаите, в които задълженият субект не разполага с исканата информация, но има данни за нейното местонахождение. В тези случаи заявлението трябва да може да се препраща на компетентния орган, в срок до 14 дни от датата на регистрирането му, а на заявителя да бъде изпращано уведомление, в което да се посочват наименованието и адреса на съответния орган или юридическо лице.

Платформата трябва да отчита и случаите на отказ за предоставяне на достъп до обществена информация, при които решението се връчва и по реда на чл. 39 от ЗДОИ от съответния задължен субект по чл. 3, ал. 1, както и на връчването на решения за частичен достъп.

Чрез платформата трябва да могат да се подават заявления, да се следи статуса на заявленията (получено, регистрирано, в процес на разглеждане, решение), като самите статуси трябва да се генерират автоматично. На платформата трябва да могат да се публикуват решенията и самата търсена/предоставена информация. Платформата трябва да осигурява възможност за публикуване на:

- Решение в срок – до 14 дни от регистрацията на заявлението;
- Решение за удължаване на срока;
- Решение с искане на разяснения.

Решенията могат да имат следният характер:

- Пълен достъп;
- Частичен достъп;
- Отказ.

14-дневният срок за отговор трябва да бъде заложен автоматично и да стартира при регистриране на заявлението, като трябва да бъдат предвидени опции за удължаване на срока съгласно ЗДОИ. Процесът, който трябва да бъде обхванат от функционалностите на платформата, включва следните основни стъпки:

1. Подаване на заявлението (след попълване на всички задължителни полета в електронната форма на платформата). Видими за всички в публичния модул трябва да остават само името и фамилията на заявителя. Останалите данни трябва да бъдат видими само за заявителя,

модератора (или администратора на профила на организацията) и за администратора на платформата.

2. Генериране на автоматичен имейл, че заявлението е изпратено успешно и ще получи входящ номер.
3. Регистриране на заявлението (с вх. Номер – автоматичен или ръчен по преценка на организацията, която го предоставя) и уведомяване на заявителя за номера (автоматично или ръчно), с което започва да тече 14-дневният срок.

- Междинни уведомления

Съгласно ЗДОИ има няколко възможности за удължаване на срока, които трябва да бъдат заложени в платформата:

- Уведомление за удължаване на срока заради запитване до трето лице (съгласно чл. 31, ал. 1 от ЗДОИ);
- Уведомление за удължаване на срока поради голямо количество на информацията, която трябва да бъде предоставена (чл. 30, ал. 1 от ЗДОИ);
- Възможност за „Уточняване на заявлението за достъп (съгласно чл. 29 от ЗДОИ).
- Възможност за препращане по компетентност.

- Крайни уведомления

- Уведомление, че информацията не съществува;
- Уведомление, че информацията е препратена;

(От момента на изпращане по компетентност срокът (и цялата процедура) започва отначало).

4. Решения за предоставяне, частично предоставяне или отказ
Тези решения не трябва да бъдат публични, тъй като съдържат лични данни.

(Решението за отказ се връчва и по реда на чл. 39 от ЗДОИ от съответния задължен субект по чл. 3, ал.1)

Процесът по предоставяне на достъп до обществена информация, е представен на най-общо ниво в Схема 1:

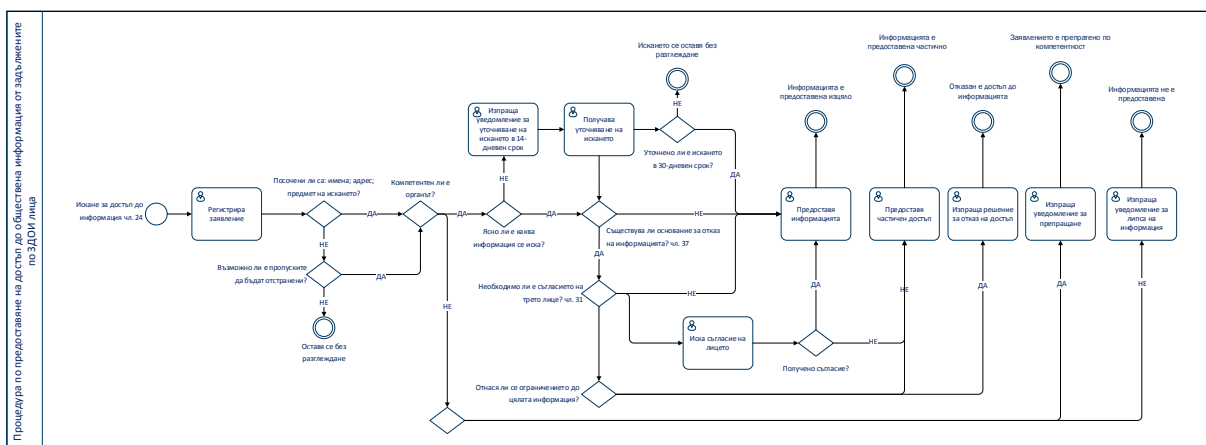

Схема 1: Процес по заявяване и предоставяне на достъп до обществена информация

Процесът по заявяване и предоставяне на достъп до обществена информация трябва да бъде детайлно анализиран, описан и графично изобразен при изпълнението на обществената поръчка по време на етап Анализ на изискванията.

5.1.1.1 Публикуване и управление на набори от данни

Платформата трябва да позволява на задължените по чл. 3 от ЗДОИ субекти лесно да публикуват, обновяват и детайлизират набори от данни в дистрибутивен авторизационен модел от тип – „профил или единица“. Профилът дава възможност на една организация да има обособено място за вход в портала за множество потребители.

5.1.1.1.1 Типове потребители

До платформата трябва да имат достъп различни типове потребители, като минимум:

- Администратори – администраторски права трябва да имат лицата от МС, определени да поддържат платформата. Правата за достъп на администраторите ще бъдат уточнени при изпълнение на обществената поръчка в етап Анализ на данните и изискванията.
- Модератори (или администратори на профили) – трябва да имат права само върху профила на тяхната организация и задължения да публикуват решенията и информацията. Модераторите трябва да имат достъп до заявлението, решението и предоставяната информация.
- Заявители – лица, които след регистрация имат право да подадат електронно заявление за достъп до обществена информация. Заявителите

трябва да имат достъп до заявлението, решението и предоставената информация.

- Външни (нерегистрирани) потребители – трябва да имат достъп до публичната част на портала – заявленията без личните данни (полетата с имена, имейл и адрес са скрити автоматично), предоставената информация и всички останали публични секции на платформата.

5.1.1.2 Валидация за допустими формати

Платформата трябва да осигурява възможност за валидация за допустими формати на данните и информацията, включително прикачените документи и проверка за права за конвертиране на съдържанието, ако прикачените документи са в PDF формат.

В случай че в отговорите на подадените заявления се съдържат документи с подпис и печат, платформата трябва да позволява тези документи да се публикуват в два екземпляра – един в PDF формат (копие на оригиналния подписан и подпечатан хартиен документ) и един в машинно четим формат, при който се позволява отсъствието на подпис и печат.

5.1.1.3 Търсене на набори от данни

Платформата за достъп до обществена информация трябва да предоставя възможност за:

- Търсене по всички редове и колони на мета данните към наборите от данни в платформата;
- Пълнотекстово търсене в наборите от данни на платформата (full-text search);
- Подобно търсене (fuzzy-matching) – търсене на термини, близки до търсения;
- Търсене по аспекти (facets) - пр. по категории, етикети „тагове“;
- Автоматично класиране на данни след търсене.

Пълният набор и последователността на стойностите, по които ще се извършва класирането на данните, ще бъде уточнен при изпълнение на обществената поръчка в етап Анализ на данните и изискванията.

5.1.1.4 Съхранение и история на данни

Платформата трябва да осигурява възможност за използване на отделен сървър за индексирание и търсене, без да се разчита на функционалност за пълно текстово търсене в оперативната база данни.

Освен препратки към наборите от данни, поддържани на външни сървъри и системи, платформата трябва да предоставя сигурно хранилище за данни. Потребителите трябва да могат да публикуват данни в структуриран вид, както и да ги преглеждат, търсят в тях и използват на платформата, без да е необходимо да ги свалят (download).

Платформата трябва да поддържа системен журнал с правно-релевантните стъпки на потребителите (администратори и заявители) и пълната история на данните.

5.1.1.5 Социално взаимодействие

Платформата за достъп до обществена информация трябва да осигурява публичен достъп до данните (заявления, отговори и публикуване на информация). Платформата трябва да осигурява възможност за възможност за автоматично публикуване на връзки към наборите от данни от портала в социални мрежи (Facebook, Twitter, Google), споделяне и дискутиране на набори от данни посредством популярни социални мрежи с цел подобряване на публичността и създаване на възможност за дискутирането им; (Facebook, Twitter, Google)

5.1.1.6 Регистрация и управление на администратори и потребители

Заявяването на достъп от една страна и публикуването на решения и на самата информация от друга, трябва да бъде позволено съответно само за регистрирани заявители и регистрирани представители на задължените субекти.

Платформата трябва да осигурява на задължените субекти възможност за идентификация с потребителско име и парола и с еднозначно определяне на самоличността на лицата по електронен път чрез смарт карта с универсален цифров код.

- Регистрация и управление на потребители в публичен модул
 - Създаване (регистрация) на потребителски профили – Субектите на правото на достъп до обществена информация и на правото на повторно използване на информация от обществеността, определени в чл. 4 от ЗДОИ, трябва да имат възможност за създаване на потребителски профил на платформата.

- Регистрация и управление на административен модул
 - Създаване (регистрация) на профили (администратори на платформата и администратори на профили). Платформата за достъп до обществена информация трябва да има администратори на платформата с пълни права и администратори на профили с права единствено върху собствения им профил.
 - Създаване (регистрация) на акаунти (с различни нива на достъп до функционалности) на определените отговорни задължени субекти които ще публикуват данни на платформата от името на съответния задължен субект.

5.1.1.6.1 Публичен модул

Платформата трябва да поддържа публичен модул за подаване на заявления за достъп до информация от субекти, имащи право на достъп до обществена информация и право на повторно използване на информация от обществен сектор съгласно чл. 4 от ЗДОИ.)

Публичният модул на платформата трябва да осигурява възможност за регистрация и идентификация на заявители на достъп до информация, управление на потребителски профили, подаване на заявления, търсене на подадени заявления, проследяване на движение, история и статус на заявления, абониране за проследяване на заявления, подадени от други лица, търсене и достъп до публикуваната информация.

5.1.1.6.1.1 Секции в публичния модул

Публичният модул на Платформата трябва да поддържа секции минимум за:

- Подаване на заявление;
- Търсене на заявление, решение и предоставена информация;
- Списък на задължени по ЗДОИ субекти;
- Наръчник за администраторите на платформата и администраторите на профилите в нея;
- Ръководство за потребителите съдържащи минимум:
 - Насоки за попълване и информация за съдържанието на заявленията за достъп до обществена информация;
 - Указания за работа с платформата и използване на функционалностите ѝ.
 - Кратка видео-демонстрация за работа с платформата.

Пълният набор от секции с точните им наименования ще бъдат уточнени от страна на Възложителя при изпълнение на обществената поръчка в етап Анализ на данните и изискванията.

5.1.1.6.1.2 Създаване на профил на заявител

Публичният модул на платформата трябва да осигурява възможност за създаване на потребителски профил на заявител, който трябва да включва минимум следните данни:

- Потребителско име;
- Електронен адрес (e-mail);
- Парола.

5.1.1.6.1.3 Вход в профил на заявител

Публичният модул на платформата трябва да осигурява възможност за вход в профил на регистриран потребител чрез въвеждане на следните данни:

- Потребителско име/Електронен адрес;
- Потребителска парола.

В случай на забравена парола, платформата трябва да предоставя възможност за изпращане на съобщение до електронния адрес на потребителя с цел потвърждаване на самоличността, като съобщението трябва да съдържа и инструкции за смяна на паролата.

5.1.1.6.1.4 Подаване на електронни заявления

Публичният модул на платформата, трябва да осигурява възможност на регистрирани потребители да подават електронно заявление за достъп до обществена информация. Заявлението трябва да представлява електронна форма с предефинирани задължителни и опционални полета, съдържаща реквизитите, предвидени в ЗДОИ за достъп до обществена информация:

- Три имена (за физическо лице) / Наименование и седалище (за юридическо лице);
- Описание на исканата информация;
- Адрес за кореспонденция;
- Електронен адрес (e-mail).

5.1.1.6.1.5 Проследяване на статус и движение на заявления

Публичният модул на платформата трябва да визуализира статус на електронните заявления, видими за всички потребители. Регистрираните потребители трябва да имат достъп до история и движение на подадените от тях заявления. Трябва да бъде осигурена възможност потребителите, подали заявление, да получават уведомления за движението по тях както в профила си, така и на посочения в профила електронен адрес.

5.1.1.6.1.6 Отговор при запитване за допълнителна информация

Публичният модул на платформата трябва да осигурява възможност на заявителите да изпращат допълнителна информация при поискване от задължените субекти. Необходимо е да бъде осигурена възможност за отговор в свободен текст и прикачване на документ.

5.1.1.6.1.7 Абониране за чужди заявления

Публичният модул на платформата трябва да осигурява възможност на регистрирани потребители да се абонират за получаване на отговор или движение по чужди заявления за достъп до обществена информация.

5.1.1.6.1.8 Търсене на заявления, решения и предоставена информация

Публичният модул на платформата трябва да осигурява възможност за търсене на заявления, решения и предоставена информация по различни критерии и комбинация от тях, като минимум:

- Ключова дума;
- Период на подаване на заявлението;
- Статус на заявлението;
- Задължен субект;
- Етикет.

5.1.1.6.1.9 Търсене по различни реквизити и комбинация от реквизити

Публичният модул на платформата трябва да поддържа възможност за разширено търсене с включени насоки за използване и комбинация на реквизитите по подобие на <https://www.asktheeu.org/en/advancedsearch>, например:

- Използвайте интервали между думите, когато търсите информация по няколко ключови думи, например **земеделие отчет**;

- Използвайте кавички, когато искате да намерите конкретна фраза, например „*Столична община*“;
- Изпишете **Статус:** и **точното наименование на статуса**, за който искате да стартирате търсене;
- Изпишете **Подадено от:** и **потребителското име**, за да стартирате търсене на данни, публикувани от конкретен потребител на платформата;
- Изпишете **Етикет:** и **точното наименование на конкретен етикет**, според който искате да стартирате търсене;
- Изпишете **Формат:** и *txt* или *pdf* или *rtf* или *doc* или *docx* или *xls* или *xlsx* или *ppt* и т.н., за да стартирате търсене на публикувана информация, съдържаща файл в някой от изброените формати;
- Изпишете **01/01/2008..14/01/2008** за да стартирате търсене на данни (заявления, решения, предоставена информация), публикувани само през първите две седмици на м. януари.

Изброените по-горе варианти на разширено търсене са примерни и подлежат на доразвиване. Пълният и точен набор от реквизити и възможните комбинации между тях ще бъде детайлно уточнен при изпълнение на обществената поръчка в етап Анализ на изискванията.

5.1.1.6.1.10 Защита на личните данни и личната информация

Публичният модул на платформата трябва да осигурява възможност за избор дали и кои лични данни на заявителя да бъдат публично достъпни в общия списък на подадените заявления за достъп до обществена информация (напр.: при подаване на заявление, заявителят трябва да може да посочи дали електронния му адрес да бъде видим при публикуване на заявлението). Платформата трябва да осигурява възможност за автоматично и/или ръчно изчистване на данни.

5.1.1.6.2 Административен модул

Платформата трябва да поддържа административен модул, който да осигурява възможност задължените субекти по чл. 3, ал.1 от ЗДОИ да публикуват на платформата. Идентифицирането на потребители (администратори) в административния модул трябва да се осъществява чрез:

- Потребителско име;
- Парола.

Платформата трябва да осигурява администриране на потребителите и правата за достъп.

Пълният набор от типове потребители и права за достъп ще бъде определен от Възложителя към момента на изпълнение на обществената поръчка в етап Анализ на данните и изискванията.

5.1.1.6.2.1 Секции в административен модул

Административният модул на Платформата трябва да поддържа секции минимум за:

- Получени заявления;
- Търсене на заявление, решение и предоставена информация;
- Насоки за публикуване на отговори на заявления и предоставената по тях информация;
- Публикуване на информация;
- Ръководство за работа с платформата, съдържащо минимум:
 - Кратка видео-демонстрация за работа с платформата, както и наръчник за администраторите, които ще поддържат платформата и администраторите на профилите на организациите от обществения сектор.

Пълният набор от секции с точните им наименования ще бъдат уточнени от Възложителя при изпълнение на обществената поръчка в етап Анализ на данните и изискванията.

5.1.1.6.2.2 Регистриране и обработка на заявления

Административният модул на Платформата трябва да осигурява възможност за:

- Регистриране и публикуване на получените на Платформата заявления;
- Пренасочване на заявленията към компетентен орган;
- Въвеждане на метаданни при публикуване – категория или етикет (tag), за които се отнасят данните в набора (пр. етикети: „здравеопазване“, „образование“ и т.н.);
- Автоматично завеждане на заявленията в деловодната система на съответната администрация в случаите, в които е осигурена интеграция във връзка с инициативата за интеграция на деловодните системи на централните администрации;

- Разпечатване в хартиен вариант на заявленията, което да осигурява процеса по входирането им в случаите, в които няма интеграция между Платформата и деловодната система на съответната администрация;
- Ръчно изчистване на лични данни при публикуване на подадените чрез Платформата заявления;
- Поискване на допълнителна информация
- (Администраторите на платформата ще имат възможност да управляват профилите и всичките други секции и т.н., това къде да го сложим?)

Административният модул на Платформата трябва да осигурява възможност на задължените по ЗДОИ субекти да задават и променят статуса на заявленията за достъп до обществена информация. Статусите, през които трябва да може да премине всяко едно заявление, са:

- Регистрирано;
- В процес на обработка/разглеждане;
- В процес на уточняване;
- Одобрено;
- Частично одобрено;
- Неодобрено.

Актуалните статуси на публикуваните заявления трябва да са видими на Платформата.

5.1.1.6.2.3 Търсене на заявления и предоставена информация

Административният модул на платформата трябва да осигурява възможност за търсене на заявления, решения и предоставена информация по различни критерии и комбинация от тях, като минимум:

- Ключова дума;
- Период на подаване на заявлението;
- Статус на заявлението;
- Задължени субекти;
- Етикети.

5.1.1.6.2.4 Уведомяване на потребителите за статус и движение на заявления

Платформата трябва да осигурява възможност за изпращане на официални уведомления до заявителите и/или други абонирани за съответните заявления потребители при промяна на статус и в следните случаи:

- Регистриране на заявлението;

- Препращане по компетентност;
- Липса на информация;
- Удължаване на срока за предоставяне на достъп до исканата информация поради необходимост от допълнително време за нейната подготовка заради големия ѝ обем;
- Удължаване на срока за предоставяне на достъп до исканата информация във връзка със защита на интересите на трети лица;
- Отказ от предоставяне на информация;
- Предоставяне на частична информация;
- Предоставяне на пълна информация.

5.1.1.6.2.5 Публикуване на решение и предоставяне на информация

Административният модул на Платформата трябва да осигурява възможност на задължените по ЗДОИ субекти да публикуват решенията по заявленията и предоставената по тях информация и/или на линк към нея в определените от закона срокове.

Посредством платформата задълженият субект трябва да може да публикува решението за предоставянето на достъп заедно с копие от информацията или интернет адреса, на който се съдържат данните.

5.1.1.6.2.6 Статистика и анализ

Платформата за достъп до обществена информация трябва да предоставя статистика по отношение самата платформа – потребители, трафик и посещения, подадени заявления, търсене и теглене на данни по организации, теми, етикети, както и други статистически данни, пълният обхват на които ще бъде уточнен при изпълнение на обществената поръчка в етап Анализ на данните и изискванията.

5.1.1.7 Приложения и допълнителни функционалности

5.1.1.7.1 Динамичен интерфейс

Платформата трябва да бъде с динамичен дизайн, който да се адаптира автоматично и да се визуализира коректно, без значение от устройството, от което се достъпва (мобилни телефони, таблети, компютри и др.)

5.1.1.7.2 Достъп през приложен програмен интерфейс (API)

Трябва да бъде осигурен достъп през приложен програмен интерфейс (API). Приложният програмен интерфейс трябва да бъде достъпен и за интеграция на нови модули и други вътрешни или външни системи.

5.1.2 Функционални изисквания

При изграждане на Платформата за достъп до обществена информация, Изпълнителят трябва да се съобрази с разписаните функционални изисквания.

5.1.2.1 Инсталация и администриране

Платформата за достъп до обществена информация трябва бъде инсталирана на сървър на администрацията на Министерския съвет и следва да осигурява администриране на потребителите и правата за достъп.

Платформата трябва да бъде разположена върху Държавния хибриден частен облак (ДХЧО) – това включва инсталиране, конфигуриране и настройка на програмните компоненти на платформата в условията на експлоатационната среда на администрацията на Министерския съвет.

Платформата за достъп до обществена информация трябва да бъде внедрена в онлайн режим със свободен достъп и трябва да поддържа българска версия на пълната функционалност и английска версия на основните модули, секции и елементи.

5.1.2.2 Електронна идентификация и регистрация на потребителите

- Платформата трябва да предоставя възможност за използване на електронна идентичност;
- Електронната идентификация на всички потребители трябва да бъде реализирана в съответствие с изискванията на Регламент ЕС 910/2014 и Закона за електронната идентификация;
- Платформата трябва да поддържа и стандартен подход за регистрация на потребители с потребителско име и парола - за потребители, които нямат издадени удостоверения за електронна идентичност, и за потребители, които желаят да продължат да използват електронни административни услуги с КЕП.
- Процесът по регистрация на потребители трябва да бъде максимално опростен и бърз, но трябва да включва следните специфични стъпки:
 - Визуализиране на информация относно стъпките по регистрация и информация във връзка с процеса за потвърждаване на регистрацията и активиране на потребителския профил; съвети към потребителите за проверка на настройките на имейл клиентите, свързани с блокиране на спам, и съвети за включване на домейна на Възложителя в "бял списък";

- Избор на потребителско име с контекстна валидация на полетата (in-line validation), включително и за избраното потребителско име;
- Избор на парола с контекстна валидация на полето (in-line validation) и визуализиране на сложността на паролата като "слаба", "нормална" и "силна";
- Реализиране на функционалност за потвърждение и активиране на регистрацията чрез изпращане на съобщение до регистрирания имейл адрес на потребителя с хиперлинк, с еднократно генериран токън с ограничена времева валидност за потвърждение на регистрацията; възможност за последващо препращане на имейла за потвърждение, в случай че е бил блокиран от системата на потребителя.
- Не се допуска използване на капча код (Captcha) като механизъм за ограничаване на достъпа до документи и/или услуги. Допуска се използването на Captcha единствено при идентифицирани много последователни опити от предполагаем „бот“. Алтернативно, Системата трябва да поддържа "Rate Limiting" и/или "Throttling".

5.1.2.3 Интеграция с външни информационни системи

За реализиране на основните бизнес процеси платформата трябва да поддържа интеграция в реално време с информационни системи на други администрации:

- Основните деловодни системи, използвани от централните администрации, които поддържат общ стандарт за оперативна съвместимост.

5.1.2.4 Интеграционен слой

Интеграциите с външни информационни системи и регистри трябва да се реализира чрез стандартен интеграционен слой, графично представен на Схема 2.

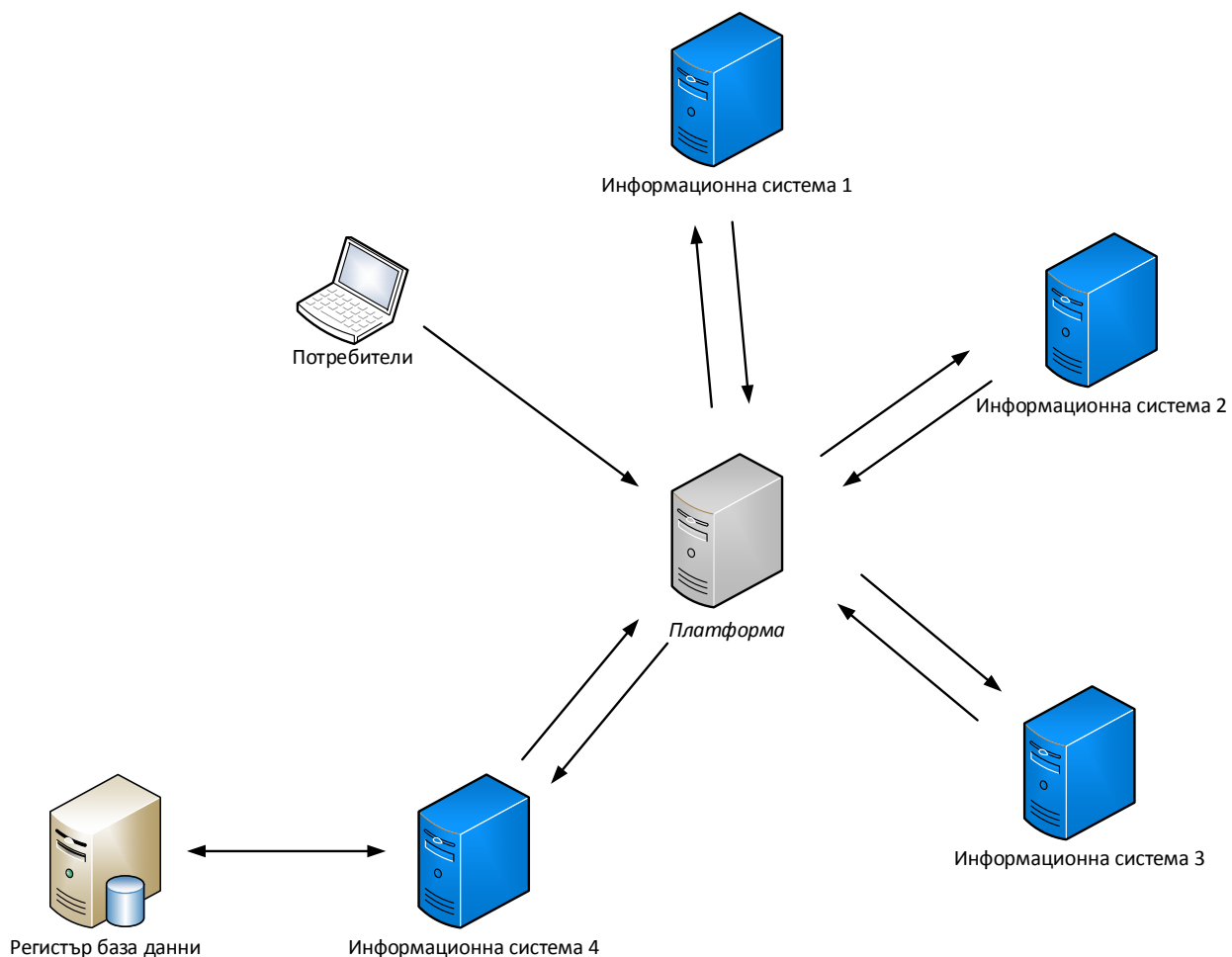

Схема 2: Интеграционен слой

Трябва да бъдат разработени и внедрени служебни онлайн интерфейс за:

- Машинен обмен на данни и предоставяне на вътрешно-административни електронни услуги към информационни системи и регистри на други администрации, публични институции и доставчици на обществени услуги, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост;
- Автоматизирано машинно поискване и предаване на история на изпълнените транзакции по машинен обмен на данни, предоставените електронни услуги към информационни системи на други публични институции и доставчици на обществени услуги, с оглед предоставяне на КАО, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост;
- Автоматизирано изпращане на документи и нотификации чрез електронна препоръчана поща към подсистемата за сигурно връчване, част от националната

система за електронна идентификация, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост;

- Автоматизирано изпращане на транзакционна история към системата за електронна идентификация, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост;
- Автоматизирано изпращане на ценни електронни документи към централизираната система за е-Архивиране, ако е приложимо и съответната система или регистър оперират с такива документи, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост.

5.1.2.5 Технически изисквания към интерфейсите

Приложните програмни интерфейси трябва да отговарят на следните архитектурни, функционални и технологични изисквания:

- Служебните онлайн интерфейси трябва да се предоставят като веб-услуги (web-services) и да осигуряват достатъчна мащабируемост и производителност за обслужване на синхронни заявки (sync pull) в реално време, с максимално време за отговор на заявки под 1 секунда за 95% от заявките, които не включват запитвания до регистри и външни системи. Изпълнителят трябва да обоснове прогнозирано натоварване на Системата и да предложи критерии за оценка на максимално допустимото време за отговор на машинна заявка. Критерият за оценка следва да се основава на анализ на прогнозираното натоварване и на наличния хардуер, който ще се използва. Изпълнителят трябва да представи обосновано предложение за минималното време за отговор на заявка на базата на посочените по-горе критерии и да осигури нужните условия за спазването му;
- Трябва да се реализира интегриране на модул за разпределен кохерентен кеш (Distributed Caching) на „горещите данни“, които платформата получава и/или които се обменят през служебните онлайн интерфейси, като логиката на Платформата трябва гарантира кохерентност (Cache Coherency) между кешираните данни и данните, съхранявани в базите данни;
- Да бъде предвидено създаването и поддържането на тестова среда, достъпна за използване и извършване на интеграционни тестове от разработчици на информационни системи, включително такива, изпълняващи дейности за други администрации или за бизнеса, с цел по-лесно и устойчиво интегриране на съществуващите и бъдещи информационни системи.

5.1.2.6 Отворени данни

- Трябва да се разработи и да се поддържа актуално публично описание на всички служебни и отворени интерфейси, отворените формати за данни, заедно с историята на промените в тях, в структуриран машинно четим формат;

- Трябва да се разработят процеси по предоставяне на данни в отворен, машинно четим формат заедно със съответните метаданни. Форматите и метаданните следва да съответстват на официалните отворени стандарти.

5.1.2.7 Формиране на изгледи

Потребителите на платформата трябва да получават разрези на информацията чрез филтриране, пренареждане и агрегиране на данните. Резултатът трябва да се представя чрез:

- Визуализиране на таблици;
- Графична визуализация на екран;
- Разпечатване на хартиен носител;
- Експорт на данни в един или в няколко от изброените формати – ODF, Excel, PDF, HTML, TXT, XML, CSV.

5.1.3 Нефункционални изисквания

5.1.3.1 Авторски права и изходен код

- Всички компютърни програми, които се разработват за реализиране на Платформата, трябва да отговарят на критериите и изискванията за софтуер с отворен код;
- Всички авторски и сродни права върху произведения, обект на закрила на Закона за авторското право и сродните му права, включително, но не само, компютърните програми, техният изходен програмен код, структурата и дизайнът на интерфейсите и базите данни, чието разработване е включено в предмета на поръчката, възникват за Възложителя в пълен обем без ограничения в използването, изменението и разпространението им и представляват произведения, създадени по поръчка на Възложителя съгласно чл. 42, ал. 1 от Закона за авторското право и сродните му права;
- Приложимите и допустими лицензи за софтуер с отворен код са:
 - GPL (General Public License) 3.0
 - LGPL (Lesser General Public License)
 - AGPL (Affero General Public License)
 - Apache License 2.0
 - New BSD license
 - MIT License
 - Mozilla Public License 2.0

- Изходният код (Source Code), разработван по проекта, както и цялата техническа документация трябва да бъде бъдат публично достъпни онлайн като софтуер с отворен код от първия ден на разработка чрез използване на система за контрол на версиите и хранилището по чл. 7в, т.18 от ЗЕУ;
- Трябва да се изследва възможността резултатният продукт (платформата) да се изгради частично (библиотеки, пакети, модули) или изцяло на базата на съществуващи софтуерни решения, които са софтуер с отворен код. Когато е финансово оправдано, да се предпочита този подход пред изграждането на собствено софтуерно решение в цялост, от нулата. Избраният подход трябва да бъде детайлно описан в техническото предложение на участниците;
- Трябва да бъде предвидено използването на система за контрол на версиите и цялата информация за главното копие на хранилището, прието за оригинален и централен източник на съдържанието, да бъде достъпна публично, онлайн, в реално време.

5.1.3.2 Повторно използване (преизползване) на ресурси и готови разработки

В случай, че е възможно, за реализацията на Платформата за достъп до обществена информация следва да се използват в максимална степен софтуерни библиотеки и продукти с отворен код, отговарящи на следните критерии:

- За разработката им да се използва система за управление на версиите на кода и да е наличен механизъм за съобщаване на несъответствия и приемане на допълнения;
- Да имат разработена техническа документация за актуалната стабилна версия;
- Да имат повече от един активен програмист, работещ по развитието им;
- Да имат възможност за предоставяне на комерсиална поддръжка;
- Да нямат намаляваща от година на година активност.

5.1.3.3 Системна и приложна архитектура

- Платформата трябва да бъде реализирана със стандартни технологии и да поддържа общоприети комуникационни стандарти, които ще гарантират съвместимостта ѝ с бъдещи разработки. Съществуващите модули / функционалности трябва да бъдат рефакторирани и/или надградени по начин, който да осигури изпълнението на настоящето изискване;
- Бизнес процесите и услугите трябва да бъдат проектирани колкото се може по-независимо с цел по-лесно надграждане, разширяване и обслужване. платформата трябва да е максимално параметризирана и да позволява настройка и промяна на параметрите през служебен (администраторски) потребителски интерфейс;
- Трябва да бъде реализирана функционалност за текущ мониторинг, анализ и контрол на изпълнението на бизнес процесите в платформата;

- При разработката, тестването и внедряването на платформата, Изпълнителят трябва да прилага наложени се архитектурни (SOA, MVC или еквивалентни) модели и дизайн-шаблони, както и принципите на обектно ориентирания подход за разработка на софтуерни приложения;
- Системата трябва да бъде реализирана със софтуерна архитектура, ориентирана към услуги - Service Oriented Architecture (SOA);
- Взаимодействията между отделните модули в Платформата и интеграциите с външни информационни системи трябва да се реализират и опишат под формата на веб-услуги (Web Services), които да са достъпни за ползване от други системи в държавната администрация, а за определени услуги – и за гражданите и бизнеса; За всеки от отделните модули/функционалности на Платформата следва да се реализират и опишат приложни програмни интерфейси – Application Programming Interfaces (API). Приложните програмни интерфейси трябва да са достъпни и за интеграция на нови модули и други вътрешни или външни системи;
- Приложните програмни интерфейси и информационните обекти трябва задължително да поддържат атрибут за версия;
- Версията на програмните интерфейси, представени чрез веб-услуги, трябва да поддържа версията по един или няколко от следните начини:
 - Като част от URL-а;
 - Като GET параметър;
 - Като HTTP header (Асепт или друг).
- За всеки отделен приложен програмен интерфейс трябва да бъде разработен софтуерен комплект за интеграция (SDK) на поне две от популярните развойни платформи (.NET, Java, PHP);
- Платформата трябва да осигурява възможности за разширяване, резервиране и балансиране на натоварването между множество инстанции на сървъри с еднаква роля;
- При разработването на платформата трябва да се предвидят възможни промени, продиктувани от непрекъснато променящата се нормативна, бизнес и технологична среда. Основно изискване се явява необходимостта Платформата да бъде разработена като гъвкава и лесно адаптивна, като отчита законодателни, административни, структурни или организационни промени, водещи до промени в работните процеси;
- Изпълнителят трябва да осигури механизми за реализиране на бъдещи промени в платформата без промяна на съществуващия програмен код. Когато това не е възможно, времето за промяна, компилиране и пускане в експлоатация трябва да е сведено до минимум. Бъдещото развитие на платформата ще се налага във връзка с промени в правната рамка, промени в модела на работа на потребителите, промени във външни системи, интегрирани с Платформата,

отстраняване на констатирани проблеми, промени в модела на обслужване и др. Такива промени ще се извършват през целия период на експлоатация на платформата;

- Архитектурата на платформата и всички софтуерни компоненти (системни и приложни) трябва да бъдат така подбрани и/или разработени, че да осигуряват работоспособност и отказоустойчивост на платформата, както и недискриминационно инсталиране (без различни условия за инсталиране върху физическа и виртуална среда) и опериране в продуктивен режим, върху виртуална инфраструктура, съответно върху Държавния хибриден частен облак (ДХЧО);
- Изпълнителят трябва да проектира, подготви, инсталира и конфигурира като минимум следните среди за платформата: тестова, стейджинг, продуктивна;
- Платформата трябва да бъде разгърната върху съответните среди (тестова за вътрешни нужди, тестова за външни нужди, стейджинг и продуктивна);
- Тестовата среда за външни нужди трябва да бъде създадена и поддържана като "Sandbox", така че да е достъпна за използване и извършване на интеграционни тестове от разработчици на информационни системи, включително такива, изпълняващи дейности за други администрации или бизнеса, с цел по-лесно и устойчиво интегриране на съществуващи и бъдещи информационни системи. Тестовата среда за външни нужди трябва да е напълно отделна от останалите среди и нейното използване не трябва да влияе по никакъв начин на нормалната работа на останалите среди или да създава каквито и да било рискове за информационната сигурност и защитата на личните данни;
- Мрежата на държавната администрация (ЕЕСМ) ще бъде използвана като основна комуникационна среда и като основен доставчик на защитен Интернет капацитет (Clean Pipe) – изискванията на софтуерните компоненти по отношение на използвани комуникационни протоколи, TCP портове и пр. трябва да бъдат детайлно документирани от Изпълнителя, за да се осигури максимална защита от хакерски атаки и външни прониквания чрез прилагане на подходящи политики за мрежова и информационна сигурност от Възложителя в инфраструктурата на Държавния хибриден частен облак и ЕЕСМ;
- За търсене трябва да се използват системи за пълнотекстово търсене (например Solr, Elastic Search). Не се допуска използването на индекси за пълнотекстово търсене в СУБД;
- Трябва да бъде създаден административен интерфейс, чрез който може да бъде извършвана конфигурацията на софтуера;
- Всеки обект в платформата трябва да има уникален идентификатор;
- Записите в регистрите не трябва да подлежат на изтриване или на промяна, а всяко изтриване или промяна трябва да представлява нов запис.

5.1.3.4 Процес на разработка, тестване и разгръщане

- Процесите, свързани с развитието на платформата, трябва да гарантират висока прозрачност и възможност за обществен контрол над всички разработки по проекта.
- Всички софтуерни приложения, системи, подсистеми, библиотеки и компоненти, които са необходими за реализацията на платформата, трябва да бъдат разработвани като софтуер с отворен код и да бъдат достъпни в публично хранилище. Към настоящия момент следва да се използва общото хранилище за проекти с отворен код, финансирани с публични средства в България (към момента <https://github.com/governmentbg>).
- В случай че върху част от компонентите, нужни за компилация, има авторски права, те могат да бъдат или в отделно хранилище с подходящия за това лиценз или за тях трябва да бъде предоставен заместващ „mock up“ компонент, така че да не се нарушава компилацията на проекта.
- Трябва да се анализират възможностите за включване на граждани в процесите по разработка, тестване и идентифициране на пропуски на софтуера.
- За всеки един разработван компонент Изпълнителят трябва да покрие следните изисквания за гарантиране на качеството на извършваната разработка и на крайния продукт:
 - Документиране на платформата в изходния код, минимум на ниво процедура/функция/клас;
 - Покритие на минимум 50% от изходния код с функционални тестове [в случай на надграждане на съществуваща система – 50% от новата функционалност и 20% от съществуващата];
 - Използване на Continuous Integration практики;
 - Използване на Dependency Management.
- Във всеки един компонент на Платформата, който се build-ва и подготвя за инсталация (deployment), е необходимо да присъстват следните реквизити:
 - Дата и час на build;
 - Място/среда на build;
 - Потребител, извършил/стартирал build процеса;
 - Идентификатор на ревизията от кодовото хранилище на компонента, срещу която се извършва build-ът.

5.1.3.5 Бързодействие и мащабируемост

- Платформата трябва да поддържа на приложно ниво "Rate Limiting" и/или "Throttling" на заявки от един и същ клиентски адрес както към страниците с уеб-съдържание, така и по отношение на заявките към приложните програмни интерфейси, достъпни публично или служебно като уеб-услуги (Web Services) и служебни интерфейси.

- Платформата трябва да поддържа възможност за конфигуриране на различни лимити за конкретни автентикирани потребители (напр. системи на други администрации) и трябва да предоставя възможност за генериране на справки и статистики за броя заявки по ресурси и услуги.
- При визуализация на уеб-страници системите трябва да осигуряват висока производителност и минимално време за отговор на заявки - средното време за заявка трябва да бъде по-малко от 1 секунда, с максимум 1 секунда стандартно отклонение за 95% от заявките, без да се включва мрежовото времезакъснение (Network Latency) при транспорт на пакети между клиента и сървъра.
- Трябва да бъдат създадени тестове за натоварване.
- Трябва да бъде предвидено спазването на добри практики на софтуерната разработка – покритие на изходния код с тестове – над 60%, документиране на изходния код, използване на среда за непрекъсната интеграция (Continuous Integration), възможност за компилиране и пакетиране на продукта с една команда, възможност за инсталиране на нова версия на сървъра с една команда, система за управление на зависимостите (Dependency Management);
- Публичните модули, които ще предоставят информация и електронни услуги в Интернет, трябва да отговарят на актуалните уебстандарты за визуализиране на съдържание.

5.1.3.6 Информационна сигурност и интегритет на данните

- Не се допуска съхранението на пароли на администратори, на вътрешни и външни потребители и на акаунти за достъп на системи в явен вид. Всички пароли трябва да бъдат защитени с подходящи сигурни алгоритми (напр. bcrypt, PBKDF2, scrypt (RFC 7914) за съхранение на пароли и където е възможно, да се използва и прозрачно криптиране на данните в СУБД със сертификати (transparent data-at-rest encryption);
- Трябва да бъде предвидена система за ежедневно създаване на резервни копия на данните, които да се съхраняват извън инфраструктурата на платформата;
- Програмният код трябва да включва методи за автоматична санитизация на въвежданите данни и потребителски действия за защита от злонамерени атаки, като минимум SQL инжекции, XSS атаки и други познати методи за атаки, и да отговаря, където е необходимо, на Наредбата за оперативна съвместимост и информационна сигурност;
- При проектирането и разработката на компонентите на платформата и при подготовката и разгръщането на средите трябва да се спазват последните актуални препоръки на OWASP (Open Web Application Security Project);
- Астрономическото време за удостоверяване настъпването на факти с правно или техническо значение се отчита с точност до година, дата, час, минута, секунда и при технологична необходимост - милисекунда, изписани в съответствие със стандарта БДС ISO 8601:2006;

- Астрономическото време за удостоверяване настъпването на факти с правно значение и на такива, за които се изисква противопоставимост, трябва да бъде удостоверявано с електронен времеви печат по смисъла на Глава III, Раздел 6 от Регламент ЕС 910/2014. Трябва да бъде реализирана функционалност за получаване на точно астрономическо време, отговарящо на горните условия, и от доставчик на доверителни услуги или от държавен орган, осигуряващ такава услуга, отговаряща на изискванията на RFC 3161;
- Трябва да бъдат проведени тестове за проникване (penetration tests), с които да се идентифицират и коригират слаби места в сигурността на Платформата.

5.1.3.7 Използваемост

- При проектирането и разработката на софтуерните компоненти и потребителските интерфейси трябва да се спазват стандартите за достъпност на потребителския интерфейс за хора с увреждания WCAG 2.0, съответстващ на ISO/IEC 40500:2012;
- Всички ресурси трябва да са достъпни чрез GET заявка на уникален адрес (URL). Не се допуска използване на POST за достигане до формуляр за подаване на заявление, за генериране на справка и други;
- Функционалностите на потребителския интерфейс на платформата трябва да бъдат независими от използваните от потребителите интернет браузъри и устройства, при условие че последните са версии в период на поддръжка от съответните производители. Трябва да бъде осигурена възможност за ползване на публичните модули на приложимите услуги през мобилни устройства – таблети и смарт-телефони, чрез оптимизация на потребителските интерфейси за мобилни устройства (Responsive Design);
- Трябва да бъде осигурен бърз и лесен достъп до електронните услуги и те да бъдат промотирани с подходящи навигационни елементи на публичната интернет страница – банери, елементи от главното меню и др.;
- Публичните уеб страници на платформата трябва да бъдат проектирани и оптимизирани за ефективно и бързо индексирание от търсещи машини с цел популяризиране сред потребителите и по-добра откриваемост при търсене по ключови думи и фрази. При разработката на страниците и при изготвяне на автоматизирани процедури за разгръщане на нова версия на Платформата трябва да се използват инструменти за минимизиране и оптимизация на размера на изходния код (HTML, JavaScript и пр.) с оглед намаляване обема на файловете и по-бързо зареждане на страниците;
- Не се допуска използването на HTML Frames, за да не се пречи на оптимизациите за търсещи машини;
- При разработката на публични уеб базирани страници трябва да се използват и да се реализира поддръжка на:

- Стандартните семантични елементи на HTML5 ([HTML Semantic Elements](#));
 - JSON-LD 1.0 (<http://www.w3.org/TR/json-ld/>);
 - Open Graph Protocol (<http://ogp.me>) за осигуряване на поддръжка за качествено споделяне на ресурси в социални мрежи и мобилни приложения;
-
- В екранните форми на платформата трябва да се използват потребителски бутони с унифициран размер и лесни за разбиране текстове в еднакъв стил.
 - Всички текстови елементи от потребителския интерфейс трябва да бъдат визуализирани с шрифтове, които са подходящи за изобразяване на екран и които осигуряват максимална съвместимост и еднакво възпроизвеждане под различни клиентски операционни системи и браузъри. Не се допуска използването на серифни шрифтове (Serif).
 - Полета, опции от менюта и командни бутони, които не са разрешени конкретно за ролята на влезлия в системата потребител, не трябва да са достъпни за този потребител. Това не отменя необходимостта от ограничаване на достъпа до бизнес логиката на приложението чрез декларативен или програмен подход.
 - Всяка екранна форма трябва да има наименование, което да се изписва в горната част на екранната форма. Наименованията трябва да подсказват на потребителя какво е предназначението на формата.
 - Всички търсения трябва да са нечувствителни към малки и главни букви.
 - Полетата за пароли трябва задължително да различават малки и главни букви.
 - Полетата за потребителски имена трябва да позволяват използване на имейл адреси като потребителско име, включително да допускат всички символи, регламентирани в RFC 1123, за наименоуването на хостовете;
 - Главните и малките букви на въвежданите данни се запазват непроменени, не се допуска Платформата да променя капитализацията на данните, въвеждани от потребителите.
 - Платформата трябва да позволява въвеждане на данни, съдържащи както български, така и символи на официалните езици на ЕС.
 - Наименованията на полетата следва да са достатъчно описателни, като максимално се доближават до характера на съдържащите се в тях данни.
 - Платформата трябва да поддържа прекъсване на потребителски сесии при липса на активност. Времето трябва да може да се променя от администратора на Платформата без промяна в изходния код. Настройките за време за прекъсване на неактивни сесии трябва да включват и възможността администраторите да дефинират стилизирана страница с информативно съобщение, към която Системата да пренасочва автоматично браузърите на потребителите в случай на прекъсната сесия;

- Дългите списъци с резултати трябва да се разделят на номерирани страници с подходящи навигационни елементи за преминаване към предишна, следваща, първа и последна страница, към конкретна страница. Навигационните елементи трябва да са логически обособени и свързани със съответния списък и да се визуализират в началото и в края на HTML контейнера, съдържащ списъка;
- За големите йерархически категоризации трябва да се предвиди възможност за навигация по нива или чрез отложено зареждане (lazy load).
- Всички софтуерни компоненти на платформата, използваните софтуерни библиотеки и развойни комплекти, приложните сървъри и сървърите за управление на бази данни, елементите от потребителския интерфейс, програмно-приложните интерфейси, уеб услугите и др. трябва да поддържат стандартно и да са конфигурирани изрично за спазване на минимум Unicode 5.2 стандарт при съхранението и обработката на текстови данни, съответно трябва да се използва само UTF-8 кодиране на текстовите данни.
- Всички публично достъпни потребителски интерфейси следва да поддържат многоезичност, като минимум български и английски език. Публичната част на Платформата трябва да бъде разработена и да включва набори с текстове на минимум два официални езика в ЕС, а именно български и английски език.
- Версиите на съдържанието на съответните езици трябва да включват всички текстове, които се визуализират във всички елементи на потребителския интерфейс, справките, генерираните от системата електронни документи, съобщения, нотификации, имейл съобщения, номенклатурите и таксономии и др. Данните, които се съхраняват в платформата само на български език, се изписват/визуализират на български език;
- Публичната част на Системата трябва да позволява превключване между работните езици на потребителския интерфейс в реално време от профила на потребителя и от подходящ, видим и лесно достъпен навигационен елемент в горната част на всяка страница, който включва не само текст, но и подходяща интернационална икона за съответния език;
- При визуализация на дати и точно време в елементи от потребителския интерфейс в генерирани справки или в електронни документи всички формати за дата и час трябва да са съобразени с изчисления от потребителя език/локация в настройките на неговия профил:
 - За България стандартният формат е „DD.MM.YYYY HH:MM:SS”, като наличието на време към датата е в зависимост от вида на визуализираната информация и бизнес-смисъла от показването на точно време;
 - Платформата трябва да поддържа и всички формати съгласно ISO БДС 8601:2006;

- Електронните форми за подаване на заявления и за предоставяне на информация трябва да бъдат реализирани с AJAX или с аналогична технология, като по този начин се гарантират следните функционалности:
 - Контекстна валидация на въвежданите данни на ниво "поле" от форма и контекстни съобщения за грешка/невалидни данни в реално време;
 - Възможност за избор на стойности от номенклатури чрез търсене в списък по част от дума (autocomplete) и визуализиране на записи, отговарящи на въведеното до момента, без да е необходимо пълните номенклатури да са заредени в брауъра на клиента и потребителят да скорлира дълги списъци с повече от 10 стойности;
- В електронните форми трябва да бъде реализирана валидация на въвежданите от потребителите данни на ниво "поле" (in-line validation). Валидацията трябва да се извършва в реално време на сървъра, като при успешна валидация данните от съответното поле следва да бъдат запазени от сървъра;
- Платформата трябва да гарантира, че въведените, валидираните и запазените от сървъра данни остават достъпни за потребителите дори за процеси, които не са приключили, така че при волно, неволно или автоматично прекъсване на потребителската сесия поради изтичане на периода за допустима липса на активност потребителят да може да продължи съответния процес след повторно влизане в Платформата, без да загуби въведените до момента данни и прикачените до момента електронни документи;
- Трябва да бъде реализирана възможност за добавяне и редактиране от страна на администраторите на системата, без да са необходими промени в изходния код, на контекстна помощна информация за:
 - Всяка електронна форма или стъпка от процес, за която има отделен екран/форма;
 - Всяка група полета за въвеждане на данни (в случаите, в които определени полета от формата са групирани тематично);
 - Всяко отделно поле за въвеждане на данни.
- Трябва да бъде разработена контекстна помощна информация за всички процеси, екрани и електронни форми, включително ясни указания за попълване и разяснения за особеностите при попълване на различните групи полета или на отделни полета;
- Контекстната помощна информация, указанията към потребителите и информативните текстове за всяка електронна административна услуга не трябва да съдържат акроними, имена и референции към нормативни документи, които са въведени като обикновен текст (plain-text). Всички акроними, референции към

нормативни документи, формуляри, изисквания и др. трябва да бъдат разработени като хипервръзки към съответните актуални версии на нормативни документи и/или към съответния речник/списък с акроними и термини;

- Достъпът на потребителя до контекстната помощна информация трябва да бъде реализиран по унифициран и консистентен начин чрез подходящи навигационни елементи, като например чрез подходящо разположени микро-бутони с икони, разположени до/пред/след етикета на съответния елемент, за който се отнася контекстната помощ, или чрез обработка на "Mouse Hover/Mouse Over" събития;
- При проектирането и реализацията на потребителския интерфейс трябва да се отчете, че той трябва да бъде еднакво използваем и от мобилни устройства (напр. таблети), които не разполагат с мишка, но имат чувствителни на допир екрани.
- Потребителският интерфейс следва да бъде достъпен за хора с увреждания съгласно изискванията на чл. 48, ал. 5 от ЗОП.
- При вход в Платформата потребителят трябва да получава прегледна и ясна нотификация, че има започнати, но недовършени/неизпратени/неподписани заявления, и да бъде подканен да отвори модула за преглед на историята на транзакциите;
- Модулът за преглед на историята на транзакциите трябва да поддържа следните функционалности:
 - Да визуализира списък с историята на подадените заявления, като минимум със следните колони – дата, входящ номер, код на типа формуляр, подател (име на потребител и имена на физическото лице - подател), статус на заявлението;
 - Да предлага видни и лесни за използване от потребителите контроли/инструменти за:
 - филтриране на списъка (от дата до дата, за предефинирани периоди, като "последния един месец", "последната една година";
 - сортиране на списъка по всяка от колоните, без това да премахва текущия филтър;
 - свободно търсене по ключови думи по всички колони в списъка и метаданните на прикачените/свързаните документи със заявленията, което да води до динамично филтриране на списъка.
- Платформата трябва да поддържа възможност за автоматично генериране на електронни бюлетини, които да се разпращат периодично или при настъпване на събития по електронна поща до регистрираните в Платформата потребители, които са заявили или са се съгласили да получават такива бюлетини;

Потребителите трябва да имат възможност да настройват предпочитанията през потребителския си профил в Платформата.

5.1.3.8 Системен журнал

- Платформата трябва да осигурява проследимост на действията на всеки потребител (одит), както и версия на предишното състояние на данните, които той е променил в резултат на своите действия (системен журнал).
- Атрибутите, които трябва да се запазват при всеки запис, трябва да включват като минимум следните данни:
 - Дата/час на действието;
 - Модул на платформата, в който се извършва действието;
 - Действие;
 - Обект, над който е извършено действието;
 - Допълнителна информация;
 - IP адрес и браузър на потребителя.

5.2 Методология за управление на дейността и докладване на изпълнението

5.2.1 Управление на обособена позиция 2

Участниците трябва да предложат методология за управление на обособена позиция 2 от обществената поръчка, като се изтъкнат ползите ѝ за успешното изпълнение на договора. Предложената методология трябва да съответства на най-добрите световни практики и препоръки (например PRINCE2 и др. еквивалентни).

Методологията за управление на обособена позиция 2 от обществената поръчка трябва да включва описание на:

- **Етапите на изпълнение** на обособената позиция, като минимум етапите, описани в т. 4.2.3 Етапи на изпълнение на обособената позиция, по-долу в настоящото изложение;
- **Организация на изпълнение:**
 - Структура на екипа на Изпълнителя;
 - Начин на взаимодействие между членовете на екипа на Изпълнителя;
 - Комуникация и връзки за взаимодействие с екипа на Възложителя;

- **Документация:**

- Доклади, които Изпълнителят трябва да предостави на Възложителя:
 - Встъпителен доклад - предава се до 10 календарни дни от датата на сключване на договора, който следва да включва като минимум: подробен работен план и актуализиран времеви график с обоснована последователност за провеждане на всяка дейностите в обособената позиция, отговорни лица и екипи, начини на комуникация между екипите на Възложителя и Изпълнителя. Докладът подлежи на одобрение в срок до една седмица от получаването му. При необходимост от корекции преди окончателното одобрение, докладът следва да бъде ревизиран и внесен в срок, указан от Възложителя, но не по-дълъг от 7 календарни дни. За приемане–предаването на доклада се подписва протокол.
 - Междинни доклади с пълните резултати от всяка една от дейностите трябва да бъдат представени до 7 календарни дни, считано от датата на изтичане на срока за изпълнение на съответната дейност, според одобрения план-график. Междинните доклади трябва да съдържат информация за изпълнението на съответната дейност и постигнатите резултати, срещнати проблеми, причини и мерки, предприети за преодоляването им, рискове за изпълнение на свързани дейности, др.
 - Окончателен доклад, предоставян на Възложителя в края на периода на изпълнение на обособената позиция, който трябва да съдържа описание на изпълнението и резултатите;
 - Представянето на междинните и окончателния доклади по изпълнение на обособената позиция трябва да се извършва чрез подписване на двустранни приемо-предавателни протоколи, подписани от представители на Изпълнителя и на Възложителя.
 - Възложителят разглежда представените доклади и уведомява Изпълнителя за приемането им без забележки, или ги връща за преработване, допълване и/или окомплектоване, ако не отговарят на изискванията, като чрез упълномощено в договора лице дава указания и определя срок за отстраняване на констатираните недостатъци и пропуски.

- Техническа и експлоатационна документация, описваща реализацията на Платформата:
 - Детайлно представяща програмния приложен интерфейс (API), включително за поддържаните уеб-услуги, команди, структури от данни и др.;
 - Придружена и с примерен програмен код и/или библиотеки (SDK), за реализиране на интеграция с външни системи, разработен(и) на Java или .NET. Примерният код трябва да е напълно работоспособен и да демонстрира базови итерации с API-то:
 - Регистриране на крайна точка (end-point) за получаване на актуализации от Платформата в реално време;
 - Заявки за получаване на номенклатурни данни (списъци, таксономии);
 - Заявки за актуализиране на номенклатурни данни (списъци, таксономии);
 - Идентификация и оторизация на потребител или уеб-услуга;
 - Публично достъпна по отношение на API;
 - Детайлно представяща схемата на базата данни – структури за данни, индекси, дялове, съхранени процедури, конфигурации за репликация на данни и др.
 - Пълна и изчерпателна по отношение на експлоатация - да включва:
 - ръководство за администратора, включващо всички необходими процедури и скриптове по инсталиране, конфигуриране, архивиране, възстановяване и други, необходими за администриране на Платформата;
 - документи за крайния ползвател, описващи цялостната функционалност на приложния софтуер и съответното му използване от крайни ползватели;
 - описание на софтуерните модули;
 - описание на изходния програмен код.;

- Документация, свързана с отчитане изпълнението на договора за обособената позиция:
 - Приемо-предавателни протоколи – Всеки завършен етап/дейност по изпълнение на обособената позиция се предава на Възложителя с двустранно подписан приемо-предавателен протокол. В протоколите се описват съпътстващите документи, предадени по съответния етап/дейност.
 - констативни протоколи - Успешното приключване на всеки етап и дейност от изпълнение на обособената позиция се удостоверява чрез двустранно подписан констативен протокол между представители на Изпълнителя и на Възложителя. В протоколите се описват съпътстващите документи, свързани с успешното приключване на съответния етап/дейност.
- Подход за управление на версиите на документите с оглед поддържане на актуална документация;
- **Управление на качеството;**
- **График за изпълнение на обособената позиция.**

В графика участниците трябва да опишат дейностите и стъпките за тяхното изпълнение максимално детайлно, като покажат логическата връзка между тях. В графика трябва да са посочени етапите на предаване на всеки от документите, изготвени в изпълнение на обособената позиция.

Документацията, предоставена от Изпълнителя на Възложителя като цяло, трябва да бъде:

- на български език;
- на хартия и в електронен формат (ODF / Office Open XML / MS Word DOC / RTF / PDF / HTML или др.), позволяващ пълнотекстово търсене / търсене по ключови думи и копиране на части от съдържанието от оригиналните документи във външни документи, за вътрешна употреба на Възложителя;
- актуализирана, в съответствие със съгласувана с Възложителя процедура (съобразно предложения подход за управление на версиите), която следва да включва документи, подлежащи на промяна/актуализация, крайни срокове;

- навсякъде, където в документацията има включени диаграми или графики, те трябва да бъдат вградени в документите в оригиналния си векторен формат.

5.2.2 Управление на риска

В техническото си предложение участниците трябва да опишат методологията за управление на риска, която ще прилагат при изпълнението на обособената позиция.

Участниците трябва да представят оценка на вероятност и въздействие на минимум следните рискове, идентифицирани от Възложителя:

- Изоставане от графика при текущото изпълнение на дейностите по обособената позиция;
- Промени в нормативната уредба, които ще рефлектират върху изпълнението на обособената позиция, в т.ч. по отношение на функционалности и възможности за интеграция;
- Недобра комуникация между екипите на Възложителя и Изпълнителя;
- Недостатъчна ангажираност на лицата, участващи в процеса на внедряване на Платформата;
- Неправилно и неефективно разпределяне на ресурсите и отговорностите при изпълнението на договора;
- Неправилен избор на среда и/или средства за разработка
- Не информиране на Възложителя за всички потенциални проблеми, които биха могли да възникнат в хода на изпълнение на дейностите;
- Неразработен и/или не функциониращ ДХЧО.

В техническото си предложение участниците трябва да отчетат тези и други потенциални рискове, като предложат адекватни мерки за тяхното намаляване и преодоляване.

В методологията си, участниците трябва да посочат средствата и техниките за управление на риска, и да дадат обосновка за използваната методология.

5.2.3 Етапи на изпълнение на обособена позиция 2

Изпълнението на обособената позиция трябва да се извършва в съответствие с нормативната база, изискванията на Възложителя и Оперативна програма „Добро управление“. С оглед на това до 10 календарни дни от сключването на договора Изпълнителят трябва да предостави на Възложителя **Встъпителен доклад** за изпълнение на проекта, който трябва да съдържа минимум:

- Подробен работен план и актуализиран времеви график за периода на обособената позиция;
- Отговорни лица и екипи;
- Начини на комуникация между екипите на Възложителя и Изпълнителя.

Встъпителният доклад следва да бъде одобрен от Възложителя.

Изпълнението на всеки етап от обособената позиция подлежи на „одобрение“, което формално се изразява в изготвяне и подписване на констативен протокол/и за успешно изпълнение и „приемане“ на етапа от страна на Възложителя.

В техническото си предложение участниците трябва да предложат подход за изпълнение на обособената позиция, като включат минимум следните етапи:

5.2.3.1 Анализ на данните и изискванията

Анализът на данните и изискванията е първия етап от изпълнението на обособена позиция 2. В него трябва да се направи анализ най-малко на:

- Действащия към момента процес по заявяване и предоставяне на обществена информация;
- Изискванията към Платформата за достъп до обществена информация;
- Типа и обема на данните, предмет на публикуване на платформата;

Изпълнението на етапа и обследването на изискванията за изграждане на Платформата следва да се базира на:

- Техническите изисквания, заложи в настоящото техническо задание;
- Изискванията, заложи в нормативната база по отношение на Платформата за достъп до обществена информация;
- Добри практики при изграждането на платформи за достъп до обществена информация, например:
 - http://demo.alaveteli.org/select_authority
 - <https://data.gov.uk/data-request>
 - https://www.whatdotheyknow.com/select_authority
 - https://www.asktheeu.org/en/select_authority

Резултати:

- Извършен и предаден анализ на данните и изискванията;
- Подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Анализ на данните и изискванията“.

5.2.3.2 Изготвяне на системен проект

На база извършения анализ в предходния етап Изпълнителят трябва да дефинира в детайли обхвата на реализация на софтуерната разработка и да документира изискванията към софтуера във функционално-техническа спецификация - **системен проект**, който да послужи за пряка изходна база за разработка. В системния проект трябва да бъдат описани всички изисквания за реализирането на платформата.

Изготвянето на системния проект включва следните основни задачи:

- Определяне на концепция за изграждане на Платформата на базата на техническото задание;
- Документиране на детайлни изисквания и бизнес процеси, които трябва да се реализират на платформата;
- Дизайн на информационната система, хардуерната и комуникационната инфраструктура;
- Изготвяне на план за техническа реализация;
- Определяне на потребителския интерфейс.

Изпълнението на задачите изисква дефиниране модели на бизнес процеси, политика за сигурност и защита на данните, основни изграждащи блокове, транзакции, технология на взаимодействие, мониторинг на системата, спецификация на номенклатурите, роли в системата и други. При документирането на изискванията, с цел постигане на яснота и стандартизация на документите, е необходимо да се използва стандартен език за описание на бизнес процеси – BPMN.

Системният проект подлежи на одобрение от Възложителя. В случай на забележки, корекции или допълнения от страна на Възложителя, Изпълнителят е длъжен да ги отрази в системния проект в срок не по-късно от 5 работни дни.

Резултати:

- Изготвен от Изпълнителя и одобрен от Възложителя Системен проект за изграждане на Платформата от администрациите;
- Подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Изготвяне на системен проект“.

5.2.3.3 Разработване на софтуерното решение

Етапът на разработка трябва да включва изпълнението най-малко на следните задачи:

- Разработка на модулите на платформата съгласно изготвения в предходния етап системен проект;
- Провеждане на вътрешни тестове на платформата (в среда на разработчика);
- Изготвяне на детайлни сценарии за провеждане на приемателните тестове за етапи „Тестване“ и „Внедряване“.

Изпълнителят трябва регулярно (не по-често от всеки 2 седмици и не по-рядко от 4 седмици) да представя на вниманието на Възложителя напредъка по развитието на Платформата. Това представяне може да се извършва под формата на работна среща (виртуална или физическа), на която да се представя, разказва, а при възможност и демонстрира изграденото в изминалия период. Срещите трябва да се документират, като се отбелязват основните въпроси, постигнати резултати, проблеми и взети решения.

Резултати:

- Извършена софтуерна разработка на Платформа за достъп до обществена информация, осигуряваща техническа възможност за подаване на заявления, следене на статута на заявлението (одобрение, отказ или частично предоставяне) и публикуване на отговорите на запитванията;
- Изходен код с включени коментари и конфигурационни файлове на софтуерните модули и компоненти;
- Програмни модули на платформата;
- База от данни на платформата;
- Подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Разработване на софтуерното решение“.

5.2.3.4 Тестване

За управление на качеството на разработката Изпълнителят трябва да проведе тестване на софтуерното решение в създадена от него тестова среда, за да демонстрира, че изискванията са изпълнени. Изпълнителят трябва да проведе най-малко следните тестове:

- **Функционални** – за проверка на работоспособността и изпълнение на изискванията на Възложителя, заложи в системния проект;
- **За натоварване** – за демонстриране натоварването и производителността на системата при голям обем от данни и информация;
- **За контрол и сигурност на достъпа** – за минимизиране на рисковете от нерегламентиран достъп до Платформата;
- **Приемателни тестове** – за демонстриране работоспособността на системата и изпълнение на изискванията пред Възложителя с оглед приемане на изпълнението;

Тестовата среда за провеждане на тестове при Възложителя трябва да бъде изградена със съдействието на Изпълнителя.

Резултати:

- Тествана при Изпълнителя платформа;
- План за тестване пред Възложителя;
- Тестови сценарии, покриващи изискванията на системния проект;
- Проведени приемателни тестове пред Възложителя;
- Подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Тестване“.

5.2.3.5 Внедряване

Изпълнителят трябва да внедри Платформата за достъп до обществена информация в информационната и комуникационна среда на Администрацията на Министерски съвет. Това включва инсталиране, конфигуриране и настройка на програмните компоненти в условията на експлоатационната среда на Администрацията на Министерски съвет.

Преди стартиране на процеса по внедряване на платформата Изпълнителят трябва да разработи и предостави на Възложителя за съгласуване план за внедряване, който трябва да съдържа описание на стъпките и времето за внедряване на софтуерното решение в експлоатационна среда.

Всички софтуерни модули и компоненти, които ще се внедряват, трябва да са съпроводени със специфична документация за инсталиране и/или техническа документация, в това число:

- Ръководство за администратора, включващо всички необходими процедури и скриптове по инсталиране, конфигуриране, архивиране, възстановяване и други, необходими за администриране на системата;
- Документи за крайния ползвател, описващи цялостната функционалност на приложния софтуер и съответното му използване от крайни ползватели;
- Детайлно описание на базата данни;
- Описание на софтуерните модули;
- Описание на изходния програмен код.

Резултати:

- План за внедряване;
- Внедрена Платформа за достъп до обществена информация на портала за отворени данни;
- Предадена на Възложителя пълна техническа и експлоатационна документация, включваща най-малко:
 - разработен наръчник за администраторите на Платформата и администраторите на профилите;
 - разработено ръководство за потребителите, които ще използват функционалностите на Платформата и кратка видео-демонстрация за работа с Платформата;
 - детайлно описание на базата данни;
 - описание на софтуерните модули;
 - описание на изходния програмен код.
- Подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Внедряване“.

5.2.3.6 Обучение

След приключване на етапа на внедряване на Платформата за достъп до обществена информация Изпълнителят трябва да подготви програма за обучение и учебните материали, в които да бъдат представени функционалностите на Платформата.

Възложителят предвижда организирането на 4 еднодневни обучения в София, на които да бъдат обучени 80 лица (средно от по 20 лица в група). Ангажимент на изпълнителя във връзка с провеждането на обученията е да подготви програма за обучението и да осигури и лектори за обученията, които също подлежат на одобрение от Възложителя

Резултати:

- Разработена програма за обученията на администраторите на Платформата и администраторите на профилите;
- Осигурени лектори за обученията;
- Подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Обучение“.

5.2.3.7 Отстраняване на грешки

Изпълнителят следва да отстранява за своя сметка всички грешки и проблеми, пряко или косвено свързани с изготвения от него продукт за срок от една година, считано от приемане на резултата от Дейност 1 и Дейност 2 от обособена позиция 1.

Изисквания към обема на дейностите, включени в отстраняването на грешки:

- Отстраняване на проблеми, които нарушават функционалната работоспособност на разработеното от Изпълнителя или появили се в резултат от него;
- Отстраняване на проблеми със функционирането на системата, произтекли от осъществени от него промени в нея;
- Коригиране на възникнали несъответствия между реализираната функционалност, техническото задание и техническото предложение;

Минимални изисквания по отношение на сроковете на реакция при осъществяване на отстраняването на грешки:

- При грешки с критични последици за основните функционалности на Платформата или нейната неработоспособност - разрешаване на проблема до два работни часа, считано от уведомяването от страна на Възложителя;
- При грешки, водещи до затруднение в процеса на работа (функциониране в ограничен режим) - разрешаване на проблема до осем работни часа, считано от уведомяването от страна на Възложителя
- При грешки с минимални последици за нормалното обслужване на бизнес процесите - разрешаване на проблема до три работни дни, считано от уведомяването от страна на Възложителя

Резултати:

- Поддържана в експлоатация Платформа за достъп до обществена информация;
- Докладвани проблеми/дефекти и извършени действия по овладяването им в рамките на договорения период за отстраняване на грешки;
- Подписан констативен протокол за успешно изпълнение на Етап „Отстраняване на грешки“.

5.3 Срок за изпълнение. Резултати от изпълнението на дейността и отчетни продукти

Срокът за изпълнение на обособената позиция е до 7 (седем) месеца от сключването на договора.

Посоченият срок за изпълнението на дейността е индикативен и зависи от датата на сключване на договор за обособена позиция 2. Независимо от това, всички дейности следва да са приключили до датата на приключване на проекта. С оглед оптимизирането на работата, Изпълнителят може да заложи период за паралелно изпълнение на някои от дейностите в графика, който следва да представи в предложението си за изпълнение.

<p><i>Обособена позиция 2: Разработване, тестване и внедряване на Платформа за достъп до обществена информация и провеждане на свързано обучение</i></p> <p><i>Срок за изпълнение на дейността - до 7 (седем) месеца от сключване на договора за възлагане на обществена поръчка, но не по-късно от 31.01.2018 г.</i></p>	
<i>Очаквани резултати</i>	<i>Отчетни продукти</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Разработена, тествана и внедрена Платформа за достъп до обществена информация; ✓ Разработен наръчник за администраторите на платформата и администраторите на профилите в нея, публикуван на платформата; ✓ Разработено ръководство за потребителите и кратка видео-демонстрация за работа с Платформата, публикувани на Платформата; ✓ Разработена програма за обучение; ✓ Обучени минимум 80 души; ✓ Реализиране на нова електронна 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Встъпителен доклад с подробен работен план и времеви график за периода на изпълнение на Дейността, начини на комуникация, отговорни лица и екипи; ✓ Междинни доклади за: всеки етап от дейността; постигнати проектни резултати за периода; срещнати проблеми, причини и мерки, предприети за преодоляването им; рискове за изпълнение на свързани дейности и на проекта като цяло и предприети мерки; актуализиран план за изпълнение на дейността, ако има такъв.

<p>услуга "Предоставяне на достъп до обществена информация.</p>	<ul style="list-style-type: none">✓ Констативни протоколи за приключване на всеки етап от Дейността.✓ Окончателен доклад с описание на изпълнението и резултатите от него;✓ Приемо-предавателен протокол за изпълнението на Дейността;✓ Системен проект за изграждане на Платформата за достъп до обществена информация;✓ Тестови план;✓ Тестови сценарии;✓ План за внедряване;✓ Изходен код с включени коментари и конфигурационни файлове на софтуерните модули и компоненти;✓ Описание на изходния програмен код;✓ База от данни на платформата с детайлно представяне на схемата на базата данни - структури за данни, индекси, дялове, съхранени процедури, конфигурации за репликация на данни и др.;✓ Детайлно описание на базата данни на платформата;✓ Детайлно описание на софтуерните модули на платформата;✓ Наръчник за администраторите на платформата;✓ Ръководство за потребителите и кратък видео-материал за работа с платформата;✓ Програма за обучение за работа с платформата на представителите на задължените субекти, които ще работят с платформата и осигуряване на лектори.
---	--

5.4 Изисквания към съдържанието на техническото предложение на участниците

Предложението на участника за изпълнение на обособената позиция следва да отговоря на изискванията на техническото задание и да има най-малко следното съдържание:

- Подробно, аргументирано и ясно описание на концепцията на участника за изпълнение на всички дейности с точно, ясно и конкретно представяне на подхода за постигане на всички очаквани резултати, както и разпределение на човешкия ресурс, който ще участва в изпълнението на обособената позиция;
- Методология за управление на обособена позиция 2 от обществената поръчка, съдържаща най-малко разделите, описани в т. 6.2.1 Управление на обособената позиция, а именно:
 - Етапи на изпълнение;
 - Организация на изпълнение;
 - Документация;
 - Управление на качеството;
 - График, отразяващ последователността и продължителността на отделните дейности, както и индикативни дати за предаване на отчетните резултати и продукти;
- Методология за управление на риска, съгласно изискванията, описани т. 6.2.2 Управление на риска.
- Приложим подход (методология) за софтуерна разработка, инструменти за разработка и среда за провеждане на вътрешни тестове. Участниците трябва да опишат как предложението от тях подход ще бъде адаптиран за успешното изпълнение на обособената позиция и изграждането на нов национален портал за отворени данни и инструмент за автоматизирано въвеждане на данни.
- Методология за тестване Платформата с включено описание на процедура и инструмент(и) за управление на дефектите, която ще се следва при изпълнение на обособената позиция, както и набор от тестове, които ще бъдат изпълнени от страна на участника.
- Процедура за отстраняване на грешки и за генериране на заявки и отчети.

В предложенията си, участниците трябва да посочат кои добри практики и/или методологии ще прилагат в дейността си, като посочат източници.

5.5 Други изисквания на Възложителя

При реализиране на дейностите по настоящата обособена позиция, в допълнение към гореизложеното, Изпълнителят следва да има предвид и посочените по-долу изисквания:

- Ще бъде организирана първоначална/встъпителна среща, между екипа на Изпълнителя и този от страна на Възложителя за уточняване на въпроси във връзка с изпълнението на посочените основни дейности.
- На тази среща ще бъдат уточнени и подробностите по изготвянето и предоставянето на Встъпителен доклад.
- Възложителят си запазва правото при изпълнение на всяка конкретна дейност от обособената позиция да иска корекции по продукта, ако се констатира отклонение от договореното.
- Изпълнителят работи в координация и взаимодействие с Възложителя.
- Изпълнителят изпълнява дадените от Възложителя текущи указания по изпълнение на обособената позиция.
- Изпълнителят е длъжен да отстранява за своя сметка допуснатите недостатъци, грешки и появили се дефекти в определен от Възложителя срок.
- Изпълнителят следва да предприеме необходимите мерки, за да осигури визуалната идентификация на предоставеното от Европейския съюз финансиране или съфинансиране. Тези мерки за визуализация трябва да съответстват на правилата относно визуалната идентификация, определени в „Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020“, публикуван на следния интернет адрес <http://www.eufunds.bg/bg/page/1061>.